

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WARSZAWSKIEGO

WARSZAWA, DNIA 5 CZERWCA 1931 R.

T R E Ś Ć :

Poz.		Str.
67.	Zapobieganie szerzeniu się gruźlicy	162
68.	Wybór i zmiana podręczników szkolnych	162
69.	Zwiedzanie wystawy im. Marszałka J. Piłsudskiego w Kamienicy Baryczków w Warszawie.....	163
70.	Wycieczki szkolne do woj. nowogródzkiego	163
71.	Prenumerata miesięcznika „Wychowanie Fizyczne”.....	164
72.	Zaliczki na uposażenie	165
73.	Ewidencja b. uczniów stypendystów w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli.....	168
74.	W sprawie praktycznego egzaminu na nauczyciela publ. szk. powsz.	169
75.	Zmiana przepisów o należnościach za podróże służbowe i przeniesienia.....	170
76.	Kradzież pieczęci urzędowej Starostwa w Brzesku.....	171
77.	Międzynarodowy Kongres Geograficzny w Paryżu.....	171
78.	Schemat preliminarza budżetowego na okres 1931/32.....	172
79.	Spis szkół zawodowych na terenie okręgu szkolnego warszawskiego.....	179
80.	Stan szkolnictwa średniego i postulaty Kuratorjum, dotyczące pracy dyrektorów szkół średnich w r. szk. 1931/32.....	187
81.	Ruch służbowy.....	196
82.	Konkurs na stanowisko kierownika publ. szkoły powsz.....	198
83.	Komunikaty.....	198
84.	Ogłoszenia.....	200

67.

ZAPOBIEGANIE SZERZENIU SIĘ GRUŻLICY.

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 27 kwietnia 1931 r. Nr. I. W. F. 3268/31.

Do Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół.

Badania lekarzy, zajmujących się gruźlicą, wykazały, że jedną z licznych dróg, bynajmniej nie najrzadszą, któremi szerzy się ta straszna choroba, jest zetknięcie się ust człowieka zdrowego ze śliną, pochodzącą od osoby, chorej na gruźlicę.

Ponieważ wiadomo mi, że w wielu szkołach i zakładach naukowo-wychowawczych istnieje zwyczaj całowania po rękach pań przełożonych, nauczycielek i księży prefektów, przeto, w trosce o zdrowie dziatwy i młodzieży szkolnej, dla której choroba ta jest straszną plagą, zarządzam, by zwyczaj tego tam, gdzie on istnieje, zaniechano.

Dyrektorzy (rki) i kierownicy (czki) szkół zechcą pouczać dziatwę i młodzież, iż szacunek dla swych wychowawców może ona wyrażać również i w innej formie.

Podsekretarz Stanu
K. Pieracki.

68.

WYBÓR I ZMIANA PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH

w publicznych szkołach powszechnych, państwowych szkołach średnich
ogólnokształcących i państwowych seminarjach nauczycielskich oraz
ochroniarskich.

Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 15 maja 1931 roku Nr. II-10535/31.

Ze względu na wyjątkowo ciężkie warunki materialne rodziców i opiekunów uczniów zarządzam w sprawie wyboru i zmian podręczników szkolnych w publicznych szkołach powszechnych, państwowych szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i ochroniarskich, co następuje:

1) Należy zaniechać jakichkolwiek zmian w wyborze podręczników, zatrzymując nadal podręczniki, używane w roku szkolnym 1930/31.

2) Konieczność wprowadzenia na r. 1931/32 nowych podręczników może być uzasadniona wyłącznie okolicznością: a) zupełnego wyczerpania lub b) usunięcia używanego dotąd podręcznika ze spisu podręczników, dozwolonych do użytku w szkołach na rok szkolny 1931/32.

3) Wprowadzenie nowych podręczników w wypadkach, o których mowa w punkcie 2, może nastąpić:

- a) w publicznej szkole powszechnej za zezwoleniem Inspektora Szkolnego,
- b) w państwowej szkole średniej ogólnokształcącej, państwowym seminarjum nauczycielskim i ochroniarskim za zezwoleniem Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

4) Wykaz obowiązujących w danej szkole podręczników winien być podany do wiadomości młodzieży do dnia 15 czerwca.

Minister
St. Czerwiński.

69.

ZWIEDZANIE WYSTAWY IM. MARSZAŁKA J. PIŁSUDSKIEGO W KAMIENICY BARYCZKÓW W WARSZAWIE.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 15 maja 1931 r. Nr. 0.2301/31.

Na zasadzie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 kwietnia 1931 r. Nr. V. P. Z. 1897/31 Kuratorjum zawiadamia, że Komitet Obchodu Imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego otworzył w dniu 19 marca 1931 r. w siedzibie Instytutu Propagandy Sztuki (Rynek Starego Miasta 32 — Kamienica Baryczków) wystawę dzieł sztuki, której jedna sala poświęcona jest postaci Pana Marszałka i obejmuje szereg portretów Wodza, jedna sala obejmuje dzieła zmarłych legionistów: Wilhelma Wyrwińskiego, Włodzimierza Koniecznego i Kazimierza Młodzianowskiego, pozostałe zaś sale mieszczą w sobie przegląd twórczości wybitnych artystów współczesnych.

Ze względu na to, że wystawa daje sposobność poznania wizerunków Marszałka Józefa Piłsudskiego w interpretacji najwybitniejszych artystów polskich oraz ze względu na wysoki poziom dzieł, wystawionych w części ogólnej, zalecam jak najliczniejsze zwiedzanie wystawy.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

70.

WYCIECZKI SZKOLNE DO WOJEW. NOWOGRÓDZKIEGO W ZWIĄZKU Z 75-LECIEM ŚMIERCI A. MICKIEWICZA.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 19 maja 1931 r. Nr. 0.2464/31.

Obywatelski Komitet uczczenia pamięci A. Mickiewicza w Nowogródku urządza w czasie od końca maja do połowy czerwca r. b. obchody i uro-

czystości, związane z przypadającą 75-letnią rocznicą śmierci syna tej ziemi Adama Mickiewicza.

Na program uroczystości złożą się: 1) sypanie kopca Mickiewiczowskiego, 2) otwarcie muzeum im. A. Mickiewicza, 3) zwiedzanie miejscowości, unieśmiertnionych w poezji Mickiewicza.

Z okazji tych uroczystości i z uwagi na potrzebę kultywowania w duszy młodzieży wzniosłych idei Mickiewiczowskich Kuratorjum zaleca dyrekcjom podległych szkół kierowanie wycieczek szkolnych, zwykle organizujących się przed końcem roku szkolnego, do Nowogrodka i jego okolic.

Szczegółowych informacji udziela:

1. Komitet uczczenia pamięci A. Mickiewicza,
2. Nowogrodzki Oddział T-wa Krajowego, obydwu w Nowogrodku w gmachu Urzędu Wojewódzkiego.

Kurator Okręgu Szkolnego

I. Pytlakowski.

71.

PRENUMERATA MIESIĘCZNIKA „WYCHOWANIE FIZYCZNE”.

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 7 maja 1931 r. Nr. I. W. F. 2653/31.

Administracja miesięcznika „Wychowanie Fizyczne” rozsyłała dotychczas na rachunek Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego po jednym egzemplarzu miesięcznika do 63 państwowych seminarjów nauczycielskich oraz do 3 korpusów kadetów. Ze względu na konieczną redukcję wydatków Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego postanowił zaprzestać z dniem 1 maja r. b. wysyłania bezpłatnych egzemplarzy tego miesięcznika w nadziei, iż pismu temu zapewni trwałą egzystencję odpowiednia liczba prenumeratów z pośród szkół i nauczycieli ćwiczeń cielesnych, dla których powinno ono być źródłem zapoznawania się z bieżącymi zagadnieniami wychowania fizycznego zarówno w kraju, jak i zagranicą.

„Wychowanie Fizyczne” jest jedynym poważnym czasopismem, omawiającym zagadnienia wychowania fizycznego i higieny szkolnej z punktu widzenia naukowego i potrzeb szkolnych. Uwzględnia w szerokim zakresie zagadnienia programowe i metodyczne, związane z nauczaniem gimnastyki, gier i ćwiczeń sportowych w szkołach wszystkich typów — zastręguje przeto na jak największą poczytność i powinno znaleźć się w bibliotekach podręcznych wszystkich szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i średnich szkół zawodowych.

Prenumerata roczna wynosi 12 złotych (konto czekowe P. K. O. Nr. 200.822). Redakcja i Administracja: Poznań 3. Park Wilsona. (Studjum W. F. Uniwersytetu Poznańskiego).

Podsekretarz Stanu

K. Pieracki.

72.

ZALICZKI NA UPOSAŻENIE.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 maja 1931 r. Nr. 6702/IV. Og.

Na zasadzie art. 15 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) w brzmieniu ustalonym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 370) oraz na zasadzie art. 6 § 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 roku o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnym i administracyjnym, oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107) — zarządzam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu, co następuje:

I. Bezprocentowe zaliczki na uposażenie mogą być udzielane zgodnie z wyżej powołanymi przepisami funkcjonariuszom państwowym, wyszczególnionym w art. 1 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., sędziom i prokuratorom, oficerom zawodowym i tym oficerom rezerwy, zatrzymanym w czynnej służbie, którzy zostali zakwalifikowani na oficerów zawodowych oraz szeregowym zawodowym.

Z pośród osób wyżej wymienionych wyłącza się od prawa do zaliczki te, które: a) pozostają w stanie nieczynnym, względnie w stanie rozporządzalności, b) są zawieszane w pełnieniu służby, c) pozostają na urlopie bezpłatnym oraz d) którym wypowiedziano stosunek służbowy.

W drodze wyjątku od postanowień, zawartych w p. „c” ustępu poprzedniego, mogą być udzielane bezprocentowe zaliczki na uposażenie osobom, pozostającym na bezpłatnym urlopie, udzielonym dla uzupełnienia studjów. W tym wypadku potrącanie rat udzielonej zaliczki z uposażenia rozpoczyna się od 1 dnia miesiąca następującego po ukończeniu urlopu.

II. Zaliczki mogą być udzielane w zasadzie tylko na pokrycie wydatków, spowodowanych długotrwałą chorobą prosiącego, chorobą lub śmiercią tych członków rodziny, do których utrzymania prosiący jest prawnie obowiązany, na spłatę długów, powstałych bez winy prosiącego, w wypadku utraty niezbędnych ruchomości, na koszty odbycia podróży naukowych, ogłoszenia pracy naukowej, jak również na koszty budowy własnego mieszkania. W zupełnie wyjątkowych wypadkach mogą być przyznawane zaliczki również na cele konsumpcyjne, jak np. na zakup ubrania, obuwia, opału na zimę i t. p.

Prawo do otrzymania zaliczki na koszty budowy własnego mieszkania przysługuje osobom, wymienionym w p. I. jeżeli: 1) nie mają odpowiedniego do swego stanu rodzinnego mieszkania, wynajętego bezpośrednio od właściciela w domu, podlegającym ochronie lokatorów i 2) jeżeli bądźto same, bądź do spółki z małżonkiem, rodzicami lub rodzeństwem, o ile z osobami temi prowadzą wspólne gospodarstwo domowe, rozpoczęły już budowę mieszkania na własność, bądź też są członkami spółdzielni mieszkaniowej, która buduje dla nich mieszkania w domu spółdzielczym. Z pośród zaś wymienionych osób należy uwzględniać w pierwszym rzędzie osoby, znajdujące się w wyjątkowo niekorzystnym położeniu mieszkaniowym (np. osoby mieszkające poza granicami miejscowości, w której pełnią służbę i t. p.).

Na budowę jednego i tego samego mieszkania może być udzielona zaliczka tylko raz jeden.

W wypadkach innych, niż wymienione w poprzednich ustępach, mogą być udzielane zaliczki tylko wyjątkowo za uprzednią zgodą Ministerstwa Skarbu w razie istnienia okoliczności, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

III. Uwzględnienie prośby o udzielenie zaliczki zależne jest od udowodnienia przez proszącego, że w danym wypadku zachodzi jedna z wymienionych w p. II okoliczności.

IV. Zaliczkę na uposażenie przyznaje się w złotych do wysokości, nieprzekraczającej 3-miesięcznego uposażenia.

Zaliczka na koszty budowy własnego mieszkania może być przyznana do wysokości, nieprzekraczającej 6-miesięcznego uposażenia. Jeżeli zaliczka ta przekracza 3-miesięczne uposażenie, wymagana jest uprzednia zgoda Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu.

Zaliczka w wysokości przekraczającej 3-miesięczne uposażenie może być udzielona prowizorycznym funkcjonariuszom państwowym tylko wtedy, jeżeli zostanie zabezpieczona i to albo hipotecznie, albo przez zobowiązanie dwu wypłacalnych ręcycieli.

Za podstawę obliczenia przyjmuje się uposażenie, przysługujące na zasadzie art. 3, 4, 37 ust. 1, 47 ust. 1, 48 ust. 2, 49 ust. 2, 54 ust. 1, 62 ust. 1 i 118 ustawy z dnia 9 października 1923 roku o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924), oraz art. 4, 5, 8 i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnym i administracyjnym oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107), przy uwzględnieniu postanowień art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 roku o uzupełnieniu prowizorium budżetowego na czas od 1 października do 31 grudnia 1926 roku i o prowizorium budżetowym na czas od 1 stycznia do 31 marca 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725) oraz art. 1 rozporzą-

dzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 stycznia 1928 roku w sprawie podwyższenia uposażenia wojskowych zawodowych i oficerów rezerwy, zatrzymanych w służbie czynnej (Dz. U. R. P. Nr. 7 poz. 42). Ponadto uwzględnia się przy obliczaniu zaliczki dodatek mieszkaniowy.

Zaliczka udzielona na cele konsumpcyjne nie może przekraczać 1—miesięcznego uposażenia.

Wysokość zaliczki zależna jest od udowodnienia przez proszącego potrzeby uzyskania zaliczki w takiej właśnie wysokości.

V. Zwrot zaliczki udzielonej osobom pełniącym służbę w kraju do wysokości 1—miesięcznego uposażenia następuje w nie więcej niż 12, zaliczki udzielonej do wysokości 2—miesięcznego uposażenia w nie więcej niż 18, udzielonej do wysokości 3—miesięcznego uposażenia w nie więcej niż 30, wreszcie zwrot zaliczki, udzielonej w wymiarze wyższym niż 3—miesięczne uposażenie w nie więcej niż 36 bezpośrednio po sobie następujących ratach miesięcznych.

Zwrot zaliczki, udzielonej osobom zajmującym stanowiska na obszarze W. M. Gdańska i zagranicą do wysokości 1—miesięcznego uposażenia, następuje w nie więcej niż 6, zaliczki udzielonej do wysokości 2—miesięcznego uposażenia w nie więcej niż 12, wreszcie zwrot zaliczki w wymiarze wyższym w nie więcej niż 24 bezpośrednio po sobie następujących ratach miesięcznych.

Raty zaliczki potrąca się z uposażenia, począwszy od 1 dnia miesiąca, następującego po przyznaniu zaliczki.

W wyjątkowych wypadkach, szczególnie uzasadnionych, zaliczka może być udzielona przed ostateczną spłatą poprzedniej zaliczki.

VI. Przyznawanie zaliczek osobom, pełniącym służbę we władzach naczelnych służy tymże władzom z wyjątkiem kierowników tych władz, którym zaliczki przyznaje Prezes Rady Ministrów. Przyznawanie zaliczek osobom pełniącym służbę przy władzach i urzędach niższych instancji służy władzom podległym bezpośrednio władzy naczelnej, z wyjątkiem kierowników tych władz, którym przyznaje zaliczki władza naczelna.

W wypadkach gdy chodzi o udzielenie zaliczki przed spłatą połowy zaliczki poprzedniej, przyznawanie zaliczek należy zawsze do władzy naczelnej.

VII. W wypadkach rozwiązania stosunku służbowego bez uposażenia emerytalnego należy zaległe raty zaliczki potrącić w całości, względnie zażądać zwrotu zaliczki w całości.

VIII. W razie śmierci przed spłatą zaliczki dług z powyższego tytułu obciąża spadkobierców do wysokości odziedziczonego majątku zgodnie z przepisami obowiązujących ustaw cywilnych.

IX. W sprawie umorzenia nieściągalnych rat zaliczek na uposażenie obowiązują postanowienia okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 4 lipca 1930 roku L. D. III. 205/1/30, w sprawie zasad umarzania niektórych wierzytelności Skarbu Państwa.

X. Kontrola regularnych spłat zaliczek należy do obowiązków władz asygnujących uposażenie służbowe.

XI. Ilość rat pozostałych do spłacenia z już zaciągniętych zaliczek może być zwiększona w ten sposób, ażeby ogólna ilość rat danej zaliczki już spłaconych i pozostałych do spłacenia nie przekraczała wyżej ustalonej maksymalnej ilości rat.

W wypadkach, w których wyjątkowo za zgodą Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu rozłożono dotychczas spłatę zaliczki na 36 rat, ogólna ilość rat spłaconych i pozostałych do spłacenia może być zwiększona do 48.

Okólnik niniejszy nie daje podstawy do żądania zwiększenia funduszu zaliczkowego.

XII. Poprzednie okólniki Prezesa Rady Ministrów w sprawie zaliczek na uposażenie uchyła się.

Prezes Rady Ministrów
w/z. **Bronisław Pieracki.**

Powyższe zarządzenie Kuratorjum podaje do wiadomości na podstawie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 maja 1931 r. Nr. 1 Prez. 3557/31 i oznajmia, że okólniki Kuratorjum z dnia 8 czerwca 1928 r. Nr. 150, z dnia 21 lipca 1928 r. Nr. 150, z dnia 19 stycznia 1929 r. Nr. 25 i z dnia 6 czerwca 1929 r. Nr. 220 w sprawie zaliczek na uposażenie utraciły moc obowiązującą.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

73.

EWIDENCJA B. UCZNIÓW STYPENDYSTÓW W PAŃSTWOWYCH ZAKŁADACH KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 19 marca 1931 r. Nr. I. K. N. 1787/31.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 10 marca 1931 roku Nr. II. 25996/30. zarządziło, aby w celu ułatwienia dyrekcjom zakładów kształcenia nauczycieli prowadzenia ścisłej ewidencji byłych uczniów stypendystów po myśli ostatniego punktu rozporządzenia z dnia 2. I. 1923 r. w sprawie regulaminu udzielania stypendjów (Dz. Urz. Min. Nr. 3 poz. 17) Inspektorowie Szkolni zawiadamiali dyrekcje odpowiednich zakładów o zatrudnionych w podległych im szkołach na terenie powiatu absolwentach omawianych zakładów, którzy z racji otrzymanego stypendjum w czasie odbywania studjów są zobowiązani do pracy w publicznych szkołach powszechnych.

Zawiadomienie winno zawierać dokładny adres (miejsce zatrudnienia) b. stypendysty oraz datę zatrudnienia na terenie powiatu.

O b. stypendystach, którzy wypełnili swe zobowiązania, zawiadomień wysyłać nie należy.

Jednocześnie zwróciło Ministerstwo uwagę na postanowienia punktu 4 cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 2. I. 1923 r. w sprawie regulaminu udzielania stypendjów, dotyczącego wysokości stypendjów i półstypendjów oraz ich liczby.

Chociaż przyznawane Kuratorjum kredyty budżetowe na stypendja uczniowskie są bardzo szczupłe, należy utrzymać normy stypendjalne na wysokości, odpowiadającej kosztom względnie połowie kosztów utrzymania ucznia w internacie, ograniczając liczbę stypendystów.

Udzielanie przez Dyрекcję niektórych zakładów większej liczbie uczniów jednorazowych zapomóg, wynoszących nieraz zupełnie drobne sumy, winno być ograniczone do wyjątkowych wypadków.

Powyższe Kuratorjum podaje do wiadomości i wykonania.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

74.

W SPRAWIE PRAKTYCZNEGO EGZAMINU NA NAUCZYCIELA PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 22 maja 1931 r. I. K. N. 3005 31.

Do Panów Prezesów Państwowych Komisji Egzaminacyjnych dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych oraz Panów Inspektorów Szkolnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 21 kwietnia 1931 r. Nr. II. 6021/31 wyjaśniło, że odpis wykazu stanu służby, o którym mowa w punkcie „c” § 6 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 grudnia 1928 r., zawierającego przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 ex 1929, poz. 3) oraz wykaz kwalifikacyjny, o którym mowa w § 7 tegoż zarządzenia, mogą być zastąpione przez wyciąg z wykazu stanu służby i wykazu kwalifikacyjnego, sporządzony stosownie do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 15 kwietnia 1929 r. Nr. II — 2830/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 78).

Inspektor Szkolny jest odpowiedzialny za wiarygodność dat, podanych w wyciągu

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

75.

**ZMIANA PRZEPISÓW O NALEŻNOŚCIACH ZA PODRÓŻE
SŁUŻBOWE, DELEGACJE I PRZENIESIENIA.**

**Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 21 maja 1931 r. Nr. OR. 2506/31.**

Kuratorjum zwraca uwagę na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1931 r. w sprawie zmiany przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, które weszło w życie z dniem 1 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 291). Rzeczone rozporządzenie wprowadza między innymi zmiany w normach diet dziennych i ryczałtach, wypłacanych w razie przeniesienia, a mianowicie:

Diety wynoszą dziennie dla funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), wojskowych zawodowych oraz wojskowych wymienionych w art. 111, 112, 113 wyżej powołanej ustawy, a pobierających uposażenie:

według grupy	V	20 zł. —	według grupy	IX	9 zł. 50 gr.
" "	VI	15 zł. —	" "	X—XII . . .	8 zł. 50 gr.
" "	VII	12 zł. —	" "	XIII—XVI . .	6 zł. —
" "	VIII	10 zł. 50 gr.			

Przy podróżach służbowych, delegacjach (odkomenderowaniach) i przeniesieniach do stolicy oraz na obszar województwa śląskiego, jak również do m. Białej w powiecie bielskim, województwie krakowskim i do m. Gdyni zwiększa się diety o 20%. Postanowienie to nie ma zastosowania do podróży służbowych, delegacji (odkomenderowań) i przeniesień, odbywanych na obszarze województwa śląskiego przez osoby, mające zwykłe miejsce służbowe na tym obszarze.

W razie awansu należą się wyższe diety od dnia, od którego przysługuje prawo do wyższego uposażenia.

W razie przeniesienia z urzędu lub w drodze konkursu do innej miejscowości przysługują na pokrycie wszystkich wydatków, połączonych z przesiedleniem, ryczałt w wysokości:

samotnemu — 60% jednomiesięcznego, pobierającemu dodatek ekonomiczny — 60% dwumiesięcznego uposażenia. Za podstawę obliczenia ryczałtów przyjmuje się uposażenie w wymiarze dla samotnego (t. j. bez dodatku ekonomicznego), a w szczególności uposażenie, określone w art. 3 i 118 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924). Przy przeniesieniu ze stolicy lub z obszaru województwa śląskiego, względnie do stolicy lub na obszar tego województwa, jak również gdy przeniesienie następuje w obrębie tego województwa, zwiększa się to uposażenie o 20%.

Ponadto zwraca się koszty przewozu urządzenia domowego kolejowymi pociągami towarowymi, względnie statkami towarowymi, udowodnione oryginalnymi listami przewozowymi. W razie użycia do przewozu pociągów towarowo-pośpiesznych lub przyspieszonych względnie takichże statków, zwraca się udowodniony koszt przewozu tylko do wysokości kosztów, jakiego by wynikły przy użyciu normalnych towarowych pociągów względnie statków.

Kurator Okręgu Szkolnego
I. Pytlakowski.

76.

KRADZIEŻ PIECZĘCI URZĘDOWEJ STAROSTWA W BRZESKU.

**Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 30 marca 1931 r. Nr. O-1971/31.**

Na zasadzie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 marca 1931 r. Nr. I. Prez. 2105/31 Kuratorjum podaje do wiadomości, że dnia 7 listopada 1930 r. skradziono w Starostwie Powiatowym w Brzesku okrągłą metalową pieczęć urzędową o średnicy 36 mm. z godłem państwowym pośrodku i z napisem około godła: „Starosta Powiatowy Brzeski”. Pomiedzy słowami „Brzeski” a „Starosta” była jedna gwiazdka o 6 promieniach.

W razie otrzymania pisma, opatrzonego pieczęcią wspomnianego urzędu, a podpisaną przez Starostę Powiatowego (Hałaciński), Za Starostę Pow. (Mrozowski, refer. lub Dr. Ciepielewski, lek. pow.), należy się zwrócić do wspomnianego Starostwa o stwierdzenie, czy dane pismo urzędowe jest autentyczne.

Naczelnik Wydziału
M. Piątkiewicz.

77.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES GEOGRAFICZNY W PARYŻU.

**Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 28 maja 1931 r. Nr. O.2542/31.**

Nawiązując do okólnika z dnia 21. II. 1931 r. Nr. O — 1394/31 (Dz. Urz. K. O. S. W. Nr. 3 z 1931 r.) Kuratorjum upoważnia Dyрекcję na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 4 V. 1931 r. Nr. II. 10053/31 do udzielania urlopów celem wzięcia udziału w Międzynarodowym Kongresie Geograficznym w Paryżu tylko tym nauczycielom, którzy niezależnie od zaświadczeń, wystawionych przez Polskie Towarzystwo Geograficzne w War-

szawie, wykażą się odpowiednimi zaświadczeniami p. Profesora Eugenjusza Romera, jako przewodniczącego delegacji polskiej na wymieniony Kongres. (Lwów, Długosza 25).

Kurator Okręgu Szkolnego
I Pytlakowski.

78.

**SCHEMAT PRELIMINARZA BUDŻETOWEGO
NA OKRES OD 1 KWIETNIA 1931 R. DO 31 MARCA 1932 R.**

Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego
z dnia 24 kwietnia 1931 r. Nr. OR. 1098/31.

Kuratorjum zawiadamia, że do schematu preliminarza budżetowego na okres od 1. IV. 1931 r. do 31. III. 1932 r. wprowadzone zostały pewne zmiany w oznaczeniu liczbom działów i rozdziałów oraz niektórych pozycji budżetu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W związku z tem Kuratorjum podaje schemat tego budżetu w nowem brzmieniu, a mianowicie:

- Dz. I rozdz. II Władze szkolne II instancji (Kuratorja Okręgów Szkolnych).
- „ I „ Nadzór Szkolny (Inspektoraty Szkolne).
- „ II „ — Wyznania religijne (Seminarjum dla nauczycieli religji mojżeszowej).
- „ III „ Wydatki ogólne, (to których zalicza się między innymi zwrot wpisów szkolnych za dzieci funkcjonarjuszów państw.).
- „ III „ II Oświata pozaszkolna.
- „ IV „ I Szkolnictwo powszechne, specjalne i ochronki (przedszkola).
- „ IV „ II Kształcenie nauczycieli.
- „ IV „ III Szkolnictwo średnie ogólnokształcące (gimnazja).
- „ V „ — Szkolnictwo zawodowe.

Znaczna liczba paragrafów i pozycji budżetu posiada jednakową numerację i brzmienie dla wszystkich wyżej wymienionych działów i rozdziałów budżetu, a tylko niektóre z nich odrębne (w działach i rozdziałach). Wyjątki te zostały uwzględnione w podanym niżej schemacie w rubryce „Uwagi” przez podanie działów i rozdziałów, których wyłącznie dotyczą.

**Schemat podziału dochodów i wydatków według paragrafów i pozycji
w działach i rozdziałach budżetu wyżej wymienionych.**

I. DOCHODY.

§	Tytuły dochodów budżetowych.	U w a g i.
1	Zwrot kosztu zastępstw nauczycieli urlopowanych	w Dz. IV rozdz. I
2	Częściowy zwrot kosztów umundurowania	
5	Pomieszczenie	
6	Sprzedaż druków	
7	Wydawnictwa	
8	Różne dochody	
10	Sprzedaż pomocy naukowych	
11	Świadczenia gmin na cele szkolne	
12	Szkolne zakłady wytwórcze	w Dz. IV rozdz. I
12	Taksy za duplikaty świadectw	w Dz. IV rozdz. III
12	Zwrot funduszu obrotowego	w Dz. V
13	Zwrot funduszu obrotowego	w Dz. IV rozdz. I
13	Szkolne zakłady wytwórcze	w Dz. V
14	Częściowy zwrot kosztów umundurowania	w Dz. II

II. WYDATKI.

§	Poz.	Tytuły wydatków według paragrafów i pozycji budżetowych.	U w a g i.
		Uposażenie i wynagrodzenie.	
1	1	Uposażenie nauczycieli i urzędników	
	2	Uposażenie funkcjonarjuszy niższych	
	3	Wynagrodzenie za godziny nauczycieli kontraktowych oraz za nadetatowe wykłady i zajęcia szkolne	
	4a	Bezzwrotne koszty zastępstwa nauczycieli chorych i urlopowanych	w Dz. IV rozdz. I
	4b	Zwrotne koszty zastępstwa urlopowanych nauczycieli	
	4	Dodatkowe wynagrodzenia specjalistów	w Dz. V
		Różne wydatki osobowe.	
2	1	Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe pracy i zapomogi	
	2	Umundurowanie niższych funkcjonarjuszy	
	3	Oplaty ubezpieczeniowe na rzecz Kas Chorych i Zakładu Ubezpieczeń Pracown. Umysłowych	
		Podróże służbowe i przesiedlenia.	
3	1	Podróże służbowe	
	2	Przesiedlenia	
	3	Ryczałty objazdowe (Inspektorów Szkolnych)	w Dz. I rozdz. III

§	Poz.	Tytuły wydatków według paragrafów i pozycji budżetowych.	U w a g i.
4	2a	Utrzymanie środków lokomocji.	w Dz. I rozdz. II
	2b	Wydatki osobowe } Wydatki rzeczowe }	
Pomieszczenie.			
5	1	Komorne i należności uboczne	
	2	Opał, oświetlenie i utrzymanie porządku: a) wydatki osobowe b) wydatki rzeczowe	
Wydatki biurowe.			
6	1	Inwentarz	w Dz. I rozdz. III w Dz. IV rozdz. I
	2	Materiały pisarskie	
	3	Druki	
	4	Książki i pisma	
	5	Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	
	6	Ryczałt na pomoc kancelaryjną	
8	6	Inne wydatki	
	Inne wydatki.		
	1	Komisje dyscyplinarne	w Dz. I rozdz. II
	1	Dokształcanie inspektorów	w Dz. I rozdz. III
	1	Wydawnictwa	w Dz. III rozdz. II
	1	Dokształcanie nauczycieli	w Dz. IV rozdz. II
	1	Komisje egzaminacyjne	w Dz. V
	2	Zjazdy rad szkolnych okręgowych	w Dz. I rozdz. II
	2	Drobne wydatki	w Dz. I rozdz. III
	2	Wydatki kancelaryjne pracowni oświaty pozaszkolnej	w Dz. III rozdz. II
	2	Urządzenie ogrodów szkolnych przy seminarjach nauczycielskich	w Dz. IV rozdz. II
	2	Kształcenie nauczycieli	w Dz. V
	3	Drobne wydatki	w Dz. I rozdz. II
	3	Środki lokomocji	w Dz. IV rozdz. II
	3	Honorarja za prace programowe, recenzje oraz ekspertyzy zawodowe (wizytacje)	w Dz. V
4	Drobne wydatki	w Dz. IV rozdz. II	
4	Wystawy szkolne	w Dz. V	
5	Wycieczki naukowe		
6	Środki lokomocji		
7	Drobne wydatki		
9	—	Remont i konserwacja budowli. Urządzenie lokali szkolnych i pomoce naukowe.	
10	—	Pomoce naukowe	w Dz. III rozdz. II
	1	Urządzenie lokali szkolnych	
	2	Pomoce naukowe	

§	Poz.	Tytuły wydatków według paragrafów i pozycji budżetowych.	U w a g i.
Zasiłki i stypendja.			
11	—	Zasiłki na opłaty szkolne	w Dz. III rozdz. I
	1	Zasiłki dla instytucji samorządowych i społecznych oraz stypendja dla studjujących	w Dz. III rozdz. II
	1	Szkoły i ochronki prywatne	w Dz. IV rozdz. I
	1	Stypendja dla nauczycieli i kandydatów na nauczycieli	w Dz. IV rozdz. II
	1	Upaństwowienia	w Dz. IV rozdz. III
	1	Stypendja dla uczniów	w Dz. V
	2	Prace oświatowe wydziału oświaty pozaszkolnej i zasiłki dla instytucji państwowych	w Dz. III rozdz. II
	2	Zasiłki dla burs i instytucji opiekujących się młodzieżą	w Dz. IV rozdz. I
	2	Stypendja dla uczniów	w Dz. IV rozdz. II i rozdz. III
	2	Szkolnictwo prywatne	w Dz. V
	3	Inne zasiłki	w Dz. IV rozdz. I
3	Zasiłki dla burs i instytucji opiekujących się młodzieżą	w Dz. IV rozdz. II w Dz. V	
12	—	Wychowanie fizyczne młodzieży.	w Dz. III rozdz. I
13	—	Higjena szkolna.	w Dz. III rozdz. I
Wyznania religijne.			
14	2	Wyznanie mojżeszowe	w Dz. II
		a) wydatki osobowe b) wydatki rzeczowe	

Wyjaśnienia do schematu budżetowego.

Dochody.

Do § 2. Dochód w tym paragrafie zależny jest całkowicie od przyznania kredytów na umundurowanie. Część kosztów (25%) umundurowania wplacają niżsi funkcjonariusze na dochód budżetu (nie na wznowienie kredytu), co należy w deklaracji płatniczej wyraźnie wskazać.

Do § 5. Dochody z pomieszczenia dotyczą tylko budynków wynajętych, gdyż wpływy z tego samego tytułu w budynkach państwowych zarachowuje się na budżet dochodowy Ministerstwa Robót Publicznych. Wyjątek pod tym względem stanowią dochody z pomieszczenia w wynajętych budynkach gimnazjów państwowych, które zarachowuje się na wznowienie taksy administracyjnej gimnazjów państwowych, pozostającej w dyspozycji Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego.

Do § 8. Na paragraf ten zarachowuje się dochody, które nie podpadają pod tytuły innych paragrafów budżetu dochodowego.

Do § 10. Dochody w tym paragrafie przewidziano tylko w dziale budżetu szkolnictwa zawodowego (Dz. V).

Do § 11. Dochody ze świadczeń gmin na cele szkolne dotyczą **na terenie okręgu szkolnego warszawskiego** tylko niektórych gimnazjów państwowych (Dz. IV rozdz. III) oraz Państwowej Szkoły Średniej Technicznej Kolejowej w Warszawie (Dz. V).

Do § 12. Paragraf 12 budżetu dochodowego dotyczy trzech działów szkolnictwa, a mianowicie: specjalnego, średniego ogólnokształcącego i zawodowego. W dziale szkolnictwa specjalnego (Dz. IV rozdz. I) § 12 obejmuje dochód z ogrodu państwowego Instytutu Głuchoniemych i Ociemniałych w Warszawie, w dziale szkolnictwa średniego ogólnokształcącego (Dz. IV rozdz. III) — dochody z taks za duplikaty świadectw i w dziale szkolnictwa zawodowego (Dz. V) — zwrot funduszu obrotowego.

Do § 13. W dziale szkolnictwa specjalnego (Dz. IV rozdz. I) paragraf 13 obejmuje dochód ze zwrotu raty funduszu obrotowego państwowego Instytutu Głuchoniemych i Ociemniałych w Warszawie, w dziale zaś szkolnictwa zawodowego (Dz. V.) — dochody ze sprzedaży wyrobów, wyprodukowanych w szkolnych zakładach wytwórczych. W szkolnictwie zawodowym paragraf 13 dzieli się na dwie pozycje, z których pozycja 1 obejmuje dochód z warsztatów i pracowni, a więc dotyczy tych szkół, które warsztaty i pracownie posiadają, pozycja 2 natomiast dotyczy tylko państwowej Szkoły Ogrodniczej w Warszawie i obejmuje dochód z ogrodu.

W y d a t k i.

Do § 1. Kuratorjum przytacza brzmienie i podział paragrafu 1 dla orientacji Władz i Dyrekcji zakładów szkolnych przy ewentualnych zwrotach do Kas Skarbowych sum, niewypłaconych z list płatniczych.

Do § 2 poz. 2. Umundurowanie przysługuje niższym funkcjonariuszom etatowym według norm, ustalonych w zarządzeniu Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 20. X. 1926 r. Nr. OR/14187/26, a mianowicie:

spodnie, kurtka i czapka do sumy	zł. 81
plaszcz	„ 85

Pełne umundurowanie do sumy zł. 166

Używalność spodni, kurtki i czapki oblicza się zasadniczo na 1 rok, plaszcz zaś na 3 lata.

Rachunek za wykonane umundurowanie (całkowite lub częściowe) powinien opiewać na pełną sumę, jaka na umundurowanie została przez Kuratorjum wyasygnowana, a nie tylko na resztę, która pozostaje po odliczeniu 25% kosztów umundurowania.

Do § 3. Rachunki kosztów podróży i diet tudzież rachunki kosztów przesiedlenia przed odesłaniem do Kuratorjum powinny być dokładnie sprawdzone przy zastosowaniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17. IX. 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 826) przy uwzględnieniu zmian, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 291). Ryczałty na podróże służbowe Inspektorów Szkolnych reguluje zarządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25. V. 1926 r. w sprawie kosztów podróży Inspektorów Szkolnych (Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr. 10 poz. 115 z 1926 r.).

Do § 5. Z pozycji 1 tego paragrafu pokrywa się czynsz za lokal i należności uboczne, do których zalicza się opłaty za wodę, kanały, asenizację, wywóz śmieci, czyszczenie kominów, kupno mioteł do zamiatania ulicy i t. p., **lecz tylko w tych wypadkach, gdy świadczeń tych nie ponosi właściciel domu.** Zasada ta może więc mieć zastosowanie

w budynkach państwowych, lub przez Państwo dzierżawionych, lecz tylko wtedy, gdy umowa dzierżawy nie stanowi inaczej. Nie należy przytem pomijać okoliczności, w jakiej pozycji wymienione wydatki zostały umieszczone w projekcie preliminarza budżetowego, a następnie zatwierdzone w rocznym przydziale kredytów.

Do wydatków osobowych w § 5 poz. 2a zaliczyć należy wynagrodzenie za usługi, trwające przez pewien czas lub stale, których celem jest utrzymanie w należytem porządku bądź całego lokalu, bądź jego części, bądź wreszcie tylko pewnych urządzeń gospodarczych. Do typowych wydatków tego rodzaju można zaliczyć przedewszystkiem wynagrodzenie stróża nocnego, pomocnika palacza i t. p.

W Inspektoratach Szkolnych z poz. 2a powinny być pokrywane **wszystkie** wydatki, związane z utrzymaniem porządku, a więc zarówno rzeczowe jak i osobowe.

Formą dowodu usprawiedliwiającego wydatki z § 5 poz. 2a może być lista płatnicza (bez opłaty stemplovej).

Normy opału do ogrzewania pomieszczeń należy stosować według instrukcji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, która była podana do wiadomości władz i zakładów szkolnych przy okólniku w sprawie preliminarza budżetowego na okres 1930/31. W myśl rzeczonyj instrukcji normy opału w okręgu szkolnym warszawskim wynoszą: przy ogrzewaniu centralnem 8,5 kg. węgla kamiennego, — przy ogrzewaniu piecami — 10,8 kg. węgla kamiennego.

Ilości niezbędnego opału określa się na podstawie kubatury pomieszczeń ogrzewanych, obliczonych w świetle (t. j. nie licząc objętości murów, strywów oraz ubikacyj ubocznych, nieposiadających źródeł ciepła), przyjmując jako normę potrzebnej ilości węgla kamiennego o średniej teoretycznej wartości opału 6.000 cal/3 kg, łącznie z konieczną ilością drzewa na podpałkę na 1 m³ pomieszczenia ogrzewanego **na cały okres opałowy** dla lokali w domach wielopiętrowych między piętrami ogrzewanemi.

W budynkach wielopiętrowych dla lokali na parterze i dla lokali na kondygnacji najwyższej normy powyższe mnoży się przez 1,25.

Dla budynków parterowych oraz dla lokali suterenowych normy powyższe mnoży się przez 1,50.

Przy ogrzewaniu drzewem 1 m³ drzewa miękkiego średniej jakości należy uważać za równoważnik 150 kg. węgla kamiennego, przy ogrzewaniu zaś drzewem twardem 200 kg. węgla kamiennego. Przy ogrzewaniu koksem lub węglem górnośląskim prócz pszczyńskiego ilości opału, obliczone dla węgla kamiennego należy zmniejszyć o 10%, przy ogrzewaniu zaś torfem za równoważnik 1 kg węgla kamiennego uważa się 2½ kg torfu.

Władze centralne mogą zgóry ustalić dodatki do powyższych norm w wypadkach, gdy praca urzędowa odbywa się w warunkach wyjątkowych, jako to stała praca ponad 12 godzin, oraz tam, gdzie stały ruch publiczności naraża lokale na znaczniejszy ubytek ciepła. Dodatek taki winien być określony procentowo odpowiednio do istniejących warunków pracy w urzędzie, nie może jednak przekraczać 50% normy zasadniczej. W innych wypadkach normy przewidziane niniejszą instrukcją w drodze wyjątku podlegać mogą zmianom (zmniejszenia lub zwiększenia), przyczem potrzeba odnośnych zmian musi być stwierdzona komisyjnie; wnioski tych komisyj podlegają zatwierdzeniu przez władze centralne zainteresowanych urzędów.

Od wydatków, które przeznaczają się na opał, światło i utrzymanie porządku, należy odróżnić wydatki, które aczkolwiek mają pewien praktyczny związek z utrzymaniem porządku, — budżetowo jednak zostały przewidziane w innych paragrafach i pozycjach, z których należy czerpać kredyty na ich pokrycie.

Do tego rodzaju wydatków należy w pierwszym rzędzie zaliczyć koszty drobnego remontu wewnątrz lokalu (naprawa uszkodzonych tynków, podłóg, dodanie części okucia, naprawa pieców, malowanie okien, drzwi, podłóg i t. p.), zakładanie instalacji elektrycznych, gazowych, światła, dzwonek i t. p.

Wyliczone wyżej przykładowo wydatki powinny być pokrywane z § 9.

Przy pokrywaniu wydatków z § 5 poz. 2b należy mieć na względzie zasadę, że kredyty w tej pozycji przeznaczone są dla zapewnienia normalnego funkcjonowania urzędzeń gospodarczych już istniejących, a nie na budowanie (instalowanie) nowych całkowicie lub częściowo. Np. wydatek na remont (reperację) pieca, jako konserwację, powodującą dodanie nowych części musi być zaliczony na § 9 budżetu, ale koszt zwykłego oczyszczenia pieca, jako czynności gospodarczej, niezbędnej do normalnego funkcjonowania tego urządzenia — należy pokryć z § 5 poz. 2b; kupno lampy stanowi wydatek na inwentarz (§ 6 poz. 1), ale zamiana przepalanej żarówki na nową — pociąga za sobą wydatek z pozycji na oświetlenie (§ 5 poz. 2b) podobnie, jak zużycie samej energii elektrycznej.

Do § 6. Jak sam tytuł wskazuje, z paragrafu 6 mogą być pokrywane tylko takie wydatki, które mają związek z utrzymaniem biura (kancelarii) zakładu szkolnego. Należy więc przestrzegać, aby z kredytu § 6 nie były pokrywane wydatki, które w warunkach danego zakładu szkolnego przewidziane zostały w § 10 poz. 1 (urządzenie sal szkolnych), względnie w § 10 poz. 2 (pomoc naukowe). Dotyczy to przede wszystkim czterech pierwszych pozycji paragrafu 6.

Do § 8. Kredyty z pierwszych sześciu pozycji § 8 asygnuje Kuratorjum na konkretne wnioski, wskutek czego jedynie poz. 7 tego paragrafu może mieć praktyczne zastosowanie dla władz i zakładów przy pokrywaniu drobnych wydatków. Kredyty przyznawane w tej pozycji nie mogą służyć na pokrycie wszystkich „drobnych wydatków” z tego jedynie powodu, że te wydatki są drobne. W budżetowym znaczeniu do tego rodzaju wydatków należą tylko takie, dla których w innych pozycjach budżetu nie przewidziano miejsca na preliminowanie. Z tej pozycji można więc pokrywać takie wydatki, jak np. koszty przejazdów służbowych tramwajami, koszty przewozu urządzeń biurowych, koszty ogłoszeń w pismach i t. p.

Do § 9. Kredyty w tym paragrafie przeznaczone są na wydatki, związane z utrzymaniem budynku w stanie użytkowym, a więc przede wszystkim na roboty, zabezpieczające budynek od zniszczenia jako to: małe naprawy pokrycia dachowego, kitowanie okien, malowanie, naprawa instalacji ogrzewania i wodociągów, czyszczenie rynien i rur deszczowych, roboty stolarskie, związane z reperacją podłóg, drzwi, okien i t. p. oraz drobny remont wnętrza lokalu (patrz w § 5 poz. 2b wydatki, których nie należy pokrywać z tej pozycji).

Do § 10. Kwalifikacja wydatków, przeznaczonych na urządzenie sal szkolnych lub na pomoc naukowe nie nasuwa wątpliwości. Należy jednak zwrócić uwagę na wyraźne podkreślenie w treści rachunku albo przez oddzielny dopisek Dyrekcji szkoły na rachunku, że dany przedmiot względnie materiał stanowi urządzenie sali szkolnej (część urządzenia) lub pomoc naukową.

Jeżeli Dyrekcja uzupełnia lub zamienia jakąś część urządzenia sali szkolnej (w szczególności tam, gdzie istnieją urządzenia bardziej skomplikowane), a z treści rachunku nie dość jasno wynika, że dany przedmiot lub komplet stanowi uzupełnienie albo wymienną część urządzenia — wówczas niezbędne jest odpowiednie wyjaśnienie Dyrekcji do takiego rachunku.

Uwagi ogólne, dotyczące wydatków ze wszystkich paragrafów i pozycji budżetu.

Treść każdego rachunku lub innego dowodu, usprawiedliwiającego wydatek, powinna być taka, aby wyraźnie z niej widać było, do jakiego paragrafu i pozycji budżetowej należy zaliczyć dany wydatek. Jeżeli wystawca rachunku określił to nie dość wyraźnie w samej treści rachunku, władze i zakłady winny takie rachunki uzupełniać swojemi notatkami w sensie wyżej wskazanym.

Należy to mieć na uwadze przede wszystkim przy tych wydatkach, których kwalifikacja budżetowa zależna jest częstokroć jedynie od przeznaczenia praktycznego danego przedmiotu wewnątrz szkoły, a więc np. przy wydatkach na inwentarz, który może służyć zarówno do celów biurowych jak i do urządzenia sali szkolnej, na książki, pisma, druki i materiały pisarskie, które mogą stanowić pomoce naukowe i t. p.

Treść dowodów usprawiedliwiających, formułowanych lub uzupełnianych w myśl przytoczonych zasad posiada ważne znaczenie praktyczne przy kontroli następnej dowodów rachunkowych, dokonywanej przez Kuratorjum i delegatów Izby Kontroli Państwowej.

Uwagi i wyjaśnienia, zawarte w niniejszym okólniku, dotyczą tylko kwalifikacji wydatków i dochodów **budżetowych**, nie dotyczą natomiast dochodów i wydatków **niebudżetowych**.

Kuratorjum wyda osobno okólnik w sprawie wymagań formalnych, którym powinny odpowiadać dowody rachunkowe, usprawiedliwiające wydatki.

Naczelnik Wydziału
M. Piątkiewicz.

79.

SPIS SZKÓŁ ZAWODOWYCH.

W związku z tygodniem propagandy szkolnictwa zawodowego, Kuratorjum podaje spis szkół zawodowych, znajdujących się na terenie okręgu szkolnego warszawskiego.

Szkoły techniczne.

L. p.	NAZWA SZKOŁY	Adres szkoły	Istniejące przy szkole wydziały lub kursy	Wymagany cenzus przy wstąpieniu do szkoły
m. st. Warszawa.				
1.	Państwowa Szkoła Budownictwa	W. pólna 81 tel. 880-44	1) Budowlany 2) Państw. Szk. Majstrów Budowlan. 3) Pracownia Zakładu Psychotechnicznego	6 kl. gimn.
2.	Państwowa Wyższa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda	Mokotowska 6 tel. 811-72	1) Mechaniczny 2) Elektryczny 3) Państw. Kursy Radio-techniczne	6 kl. gimn.

L. P.	NAZWA SZKOŁY	Adres szkoły	Istniejące przy szkole wydziały lub kursy	Wymagany cen- zus przy wstąpieniu do szkoły.
m. st. Warszawa				
3.	Państwowa Szkoła Chemiczno-Przemysłowa	Hoża 88 tel. 834-02	1) Chemiczny 2) Ceramiczny	7 kl. szk. powsz.
4.	Państwowa Szkoła Drogowa	Wspólna 81 tel. 827-85	1) Drogowy 2) Państw. Kursy Majstrów Meljoracyjnych	7 kl. szkoły powsz.
5.	Państwowa Szkoła Miernicza	Hoża 88 tel. 846 30	Mierniczny	6 kl. gimn.
6.	Państwowa Szkoła Średnia Techniczna Kolejowa	Chmielna 88 tel. 602-80	1) Mechaniczno-elektro-techniczny 2) Budowlano-drogowy 3) Eksploatacyjny	7 kl. szk. powsz. 6 kl. gimn.
7.	Państwowa Szkoła Techniczna, Lotnicza i Samochodowa	Hoża 88 tel. 819-88	1) Lotniczy 2) Samochodowy	6 kl. gimn.
8.	Państwowa Szkoła Ogrodnicza	Nowogrodzka 60 tel. 707-09	—	7 kl. szkoły powsz.
9.	Miejska Szkoła Sztuk Zdobniczych i Malarstwa	Myśliwiecka 8 tel. 777-10	—	7 kl. szkoły powsz.
10.	Żeńska Szkoła Architektury im. Stanisława Noakowskiego	Wspólna 81	Architektoniczny	6 kl. gimn.
Woj. białostockie.				
11.	Państwowa Szkoła Miernicza i Przemysłowo-Leśna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	Łomża, Al. Legionów 5 tel. 11	Przemysłowo-leśny	7 kl. szkoły powsz.
Szkoły rzemieślnicze.				
m. st. Warszawa.				
1.	Państwowa Szkoła Niższa Techniczna Kolejowa	Nowe-Bródno tel. 10-15-74	1) Mechaniczny 2) Elektrotechniczny	7 kl. szkoły powsz.
2.	Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa	Szeroka 26 tel. 10-22-11	1) Ślusarsko-mechaniczny 2) Instrumentów muzycz.	7 kl. szkoły powsz.

L. P.	NAZWA SZKOŁY	Adres szkoły	Istniejące przy szkole wydziały lub kursy	Wymagany cen- zus przy wstąpieniu do szkoły.
m. st. Warszawa.				
3.	I Miejska Szkoła Rzemieślnicza im. M. Konarskiego	Leszno 72 tel. 227-52	1) Ślusarski, 2) Tokarski, 3) Elektro-mechaniczny 4) Samochodowo-samolotowy	7 kl. szk. powsz.
4.	II Miejska Szkoła Rzemieślnicza	Nowowiejska 37 tel. 837-57	1) Ślusarski, 2) Tokarsko-metal., 4) Kowalski, 3) Stolarski	j. w.
5.	Salezjańska Szkoła Rzemiosł im. ks. Siemca	Lipowa 14 tel. 682-65	1) Krawiecki 2) Graficzny	5 kl. szkoły powsz.
6.	Szkoła Przemysłu Graficznego T-wa Kształc. Zawod. Grafików	Jana Pankiewicza 3 tel. 657-27	1) Drukarski, 2) Składaczy ręcznych, 3) Litografów 4) Fotochemigrafów	7 kl. szkoły powsz.
7.	Szkoła Rzemieślnicza Gminy Wyzn. żydowskiej im. dr. Luwika Natansona	Grzybowska 26 tel. 617-93	1) Ślusarsko-mechan. 2) Elektro-mechan.	j. w.
8.	Szkoła Rzemieślnicza T-wa Dostarczania Pracy Ubogim Żydom	Stawki 36 tel. 619-71	1) Ślus-mech., 2) Elektro-mechan., 3) Bronzowniczy.	j. w.
Woj. warszawskie.				
9.	Szkoła Rzemiosł im. Józefa Piłsudskiego	Aleksandrów Kuj. Szosa Służewska	1) Krawiecki. 2) Stolarski.	5 kl. szkoły powsz.
10.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Stow. Mechaników Polskich z Ameryki	Pruszków, Puławskiego 6	Mechaniczny	5 kl. szkoły powsz.
11.	Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa	Włocławek, Rolińskiego 2 tel. 255	1) Ślusarski, 2) Elektro-monterski.	j. w.
Woj. białostockie.				
12.	Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa	Białystok, Antoniuk Fabr. tel. 3-77	1) Ślusarski, 2) Stolarski, 3) Włókienniczy.	j. w.
13.	Żydowska Szkoła Rzemieślnicza M. Perelsztejna	Białystok, Lipowa 41 tel. 4-34	1) Ślusarski, 2) Stolarski.	j. w.

L. p.	NAZWA SZKOŁY	Adres szkoły	Istniejące przy szkole wydziały lub kursy	Wymagany cen- sus przy wstąpieniu do szkoły
Woj. białostockie.				
14.	Szkoła Rzemiosł Polskiej Macierzy Szkolnej	Grodno, Podolna 37 tel. 359	1) Ślusarski, 2) Stolarski.	5 kl. szk. powsz.
15.	Szkoła Rzemieślnicza przy Gminie Wyzn. Żydowskiej im. E. Bregmana	Grodno, Wyzwolenia 4 tel. 211	1) Ślusarsko-mechan, 2) Stolarsko-meblowy.	j. w.
16.	Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego	Hajnówka, Piłsudskiego 28 tel. 12	1) Stolarski, 2) Kołodziejski, 3) Kowalski, 4) Ciesielski.	j. w.
17.	Szkoła Rzemiosł Chrześc. T-wa Szk. Rzemiosł	Łomża, Rybaki 3 tel. 109	1) Stolarski, 2) Krawiecki, 3) Szewcki.	j. w.
18.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa P. M. S.	Ostrołęka, Ostrowska 54 tel.15	1) Ślusarsko-kowalski, 2) Ślusarsko-mechan.	j. w.
19.	Salezjańska Szkoła Rzemiosł	Różanystok	1)Stolarski,2)Krawiecki 3) Szewcki.	j. w.
20.	Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa	Suwałki, 3 Maja 13	Ślusarski.	j. w.
Żeńskie szkoły zawodowe. m. st. Warszawa.				
1.	Państwowe Seminarjum dla Nauczycielek Gospodarstwa	Nowowiejska 43 tel.851-87	1) Gospodarczy 2)Roczny Kurs Gospodarstwa Domowego	6 kl. gimn.
2.	Państwowe Seminarjum Nauczycielek Rzemiosł	Górnosłaska 29 tel. 524-30	1. Bieliźniarski, 2. Krawiecki, 3. Modniarski, 4. 2-letni wieczorowy kurs modniarski.	6 kl. gimn.
3.	Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska	Górnosłaska 29 tel. 646-77	1. Krawiecki, 2. Bieliźniarski, 3. Handlowy, 4. Liceum handlowe, 5. Introligarski. 6. 2-letni kurs fotografii.	7 kl. szk. powsz. 6 kl. gimn. 7 kl. szk. powsz.
4.	Państwowa Szkoła Pracy Domowej	Chłodna 27 tel. 335-18	—	—

L. p.	NAZWA SZKOŁY	Adres szkoły	Istniejące przy szkole wydziały lub kursy	Wymagany cen- sus przy wstąpieniu do szkoły
m. st. Warszawa				
5.	Państwowa Szkoła Pracy Domowej	Solec 46 tel. 330-46	—	—
6.	I Miejska Szkoła Rękodzielnicza	Kazimierzowska 60 tel. 891-23	1. Bieliźniarsko-hafc. 2. Bieliźn.-kraw., 3. Hafciarsko-koronk., 4. Tkacko-klimkarski. 5. Roczny kurs robót ręcznych	7. kl. szk. powsz.
7.	II Miejska Szkoła Rękodzielnicza im. Narcyzy Żmichowskiej	Filtrowa 61 tel. 851-52	1. Hafciarski. 2. Bieliźniarski 3. Krawiecki, 4. Kamaszniczy, 5. Fryzjerski, 6. Modniarski.	j. w.
8.	III Miejska Szkoła Rękodzielnicza	Białostocka tel. 4 1026-19	1. Krawiecki 2. Bieliźniarski, 3. Hafciarski,	j. w.
9.	Szkoła Gospodarstwa Domowego Stow. „Nauka i Praca“	Złota 41	—	—
10.	Szkoła Gospodarstwa Domowego Stow. „Nauka i Praca“	Zabłocińska 20	—	—
11.	Szkoła Zawodowa Żeńska Stow. „Nauka i Praca“	na Potoku Tylżycka 2	1. Krawiecki, 2. Hafciarski, 3. Trykotarski.	—
12.	Szkoła Gospodarczo-Zawodowa im. Kr. Jadwigi Zakładu Wychow. dla dziewcząt im. św. Józefa	Terezińska 9 tel. 654-03	1. Krawiecki, 2. Gospodarczy. 3. Kurs gospodarczy. krawiecki trykotarski	7 kl. szk. powsz.
13.	Szkoła Zawodowa Ż. pod wez. św. Teresy Twa. Wychow. dla dzieci	Lipowa 14 b tel. 509-14	1) Trykotarski, 2) Krawiecki, 3) Bieliźniarski.	7 kl. szk. powsz.
14.	Szkoła Zawodowa Żeńska Gminy Wyzn. żyd. im. P. Bauman.	Sliska 28 tel. 439-72	1) Bieliźniarski, 2) Hafciarski, 3) Krawiecki.	j. w.
15.	Szkoła Zawodowa dla dziewcząt żyd. T-wa. Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów.	Długa 39 tel. 278-91	1) Krawiecki 2) Bieliźniarski 3) Hafciarski	j. w.
16.	Szkoła Pracownic Społecznych Polskiej Macierzy Szkolnej.	Złota 14 tel. 423-42	1) Bibliotekarski, 2) Sekretarek biurowych.	6 kl. gimn.
17.	Liceum Przemysłowo-Techniczne T-wa. Szkół Pracy.	Świętokrzyska 35	Badania środków spożywczych.	j. w.
18.	Szkoła Wychowawczyń Domo- wych S.S. Miłosierdzi	Czerniakowska 47	—	7 kl. szk. powsz.

L. P.	NAZWA SZKOŁY	Adres szkoły	Istniejące przy szkole wydziały lub kursy	Wymagany cen- zus przy wstą- pieniu do szkoły
Woj. warszawskie.				
19.	Szkoła Handlowo-Przemysłowa Z. Twa. Szkoły Handlowej	Mińsk Mazowiecki, Piłsudskiego 44 tel. 27.	1) Krawiecki, 2) Handlowy.	7 kl. szk. powsz.
20.	Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa Z. im. Królowej Kingi.	Płock, Kolejowa 21 tel. 181.	1) Handlowy, 2) Ogrodniczy, 3) Krawiecki 4) 2 letni kurs krawiecki	—
21.	Szkoła Mleczarsko-Serowarska Centralnego Twa Organizacji i Kółek Rolniczych	Szafarnia, poczta Golub.	—	j. w.
Woj. białostockie.				
22.	Państwowa Szkoła Przemysłowa Żeńska	Białystok, Sienkiewicza 57, tel. 7-96.	1) Krawiecko-bielizniarski 2) modniarsko-czapniczy, 3) gospodarczy Kursy: gospodarstwa domowego, krawiecko-bielizniarski, modniarski.	7 kl. szk. powsz.
23.	Szkoła Rzemieślnicza Żeńska Tow. Szerzenia Pracy Zaw. i Roln. wśród Żydów.	Białystok, Kilińskiego 23, tel. 5-44	Krawiecki, (wydział) Krawiecki (kurs)	j. w.
24.	Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska.	Grodno, Piłsudskiego, 28	1) Bielizniarski, 2) krawiecki Roczny kurs wędrowny tkacki. Wędrownne kursy gospodarstwa domowego.	j. w.
25.	Szkoła Rzemieślnicza Żeńska T-wa. Szerzenia Pracy Zawod. i Rolnej wśród Żydów.	Grodno, Wyzwolenia 6	1) Krawiecki, 2) Bielizniarski	7 klas szkoły powsz.
26.	Żeńska Szkoła Zawodowa T-wa. Popierania Szkoły Zawodowej.	Ostrow-Mazow., Małkińska 16.	Krawiecko-bielizniarski.	j. w.
Szkoły handlowe.				
L. p.	Nazwa szkoły.	Adres szkoły	Wymagamy cen- zus przy wstą- pieniu do szkoły.	
m. s t. W a r s z a w a				
1.	Państwowa Szkoła Handlowa im. J. i M. Roeslerów	Chłodna 33, tel. 640-35	7 kl. szkoły powsz.	

L. P.	Nazwa szkoły	Adres szkoły	Wymagany cen- zus przy wstą- pieniu do szkoły
2.	Państwowa Szkoła Handlowa na Powiślu	Al. 3 Maja 8, tel. 629-15.	7 kl. szkoły powsz.
3.	3 klasowa Szkoła Handlowa „Kola Prażan“	Wileńska 13, tel. 10-09-86	j. w.
4.	3 klasowa Szkoła Handlowa Zygmunta Maciejewskiego	Szeroka 26, tel. 10-25-11	j. w.
5.	Liceum Handlowe Męskie Zgromadzenia Kupców	Waliców 2/4, tel. 612-92	6 kl. gimn.
6.	3 kl. Szkoła Kupiecka Specjalna Zgromadzenia Kupców	Waliców 2/4, tel. 612-92	7 kl. szkoły powsz.
7.	3 kl. Koed. Szkoła Handlowa Zrzeszenia Oświatowego „Wiedza“	Wiktorska 49/51	j. w.
8.	3 kl. Żeńska Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej im. M. Danielskiej	Kilińskiego 3, tel. 286-68	j. w.
9.	3 kl. Żeńska Szkoła Handlowa Julji Jankovskiej-Statkowskiej	Nowogrodzka 58, tel. 794-98	j. w.
10.	Liceum Handlowe Żeńskie Julji Jankowskiej-Statkowskiej	Nowogrodzka 58, tel. 794-98	6 kl. gimn.
11.	3 kl. Żeńska Szkoła Handlowa Marii Lipskiej	Leszno 50, tel. 693-50	7 kl. szkoły powsz.
12.	3 kl. Żeńska Szkoła Handlowa Stanisławy Rabskiej	Szeroka 38, tel. 10-02-11	j. w.
13.	2-letnie Kursy Handlowe Żeńskie Teodory Raczkowskiej	Marszałkowska 80, tel. 791-40	j. w.
14.	Liceum Handlowe Żeńskie H. Kirsta	Kopernika 28	6 kl. gimn.
15.	3 kl. Żeńska Szkoła Handlowa H. Kirsta	Kopernika 28	7 kl. szkoły powsz.
16.	3 kl. Żeńska Szkoła Handlowa Zgromadzenia Kupców	Hortensja 2	j. w.
17.	3 kl. Żeńska Szkoła Handlowa Felicji Zvssfeldowej	Nowolipki 22	j. w.
18.	3 kl. Szkoła Średnia Spółdzielczo-Handl. Tow. Ośw. Spółdz.-Handl.	Sienna 5	j. w.
19.	Instytut Studiów Handlowych i Orientalistycznych	Mikołaja Reja 7, tel. 812-41	
20.	3 kl. Żeńska Szkoła Handlowa Estery Turynowej	S-to-Jerska 16	7 kl. szkoły powszechnej

L. p.	Nazwa szkoły	Adres szkoły	Wymagamy cen- zus przy wstą- pieniu do szkoły.
W o j. w a r s z a w s k i e.			
21.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej	Błonie, Kolejowa 44	7 kl. szkoły powszechnej
22.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej	Ciechanów, Płońska 8 tel. 136	j. w.
23.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa gen. Bolesława Sierpuchowskiego	Jabłonna, ul. Słowackiego	j. w.
24.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej	Lipno, 3 Maja 7	j. w.
25.	3 kl. Koeduk. Miejska Szkoła Handlowa	Łowicz, Marszałka Józefa Piłsudskiego 26 tel. 154	j. w.
26.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Koła Polskiej Macierzy Szkolnej	Milanówek, Matejki tel. 48	j. w.
27.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Stowarzyszenia Kupców Polskich	Mława, Wyspiańskiego 1	j. w.
28.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej	Piaseczno, Sienkiewicza 6	j. w.
29.	3 kl. Męska Szkoła Handlowa Stowarzyszenia Kupców Polskich	Płock, Stary Rynek 22, tel. 317.	j. w.
30.	3 kl. koeduk. Szkoła Handlowa Marjana Rembertowicza	Pruszków, Kościuszki 39	j. w.
31.	4 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy szkolnej	Skierniewice, Lelewela 16	j. w.
32.	Państwowa Szkoła Handlowa	Włocławek, Starodębska 39 tel. 406	j. w.
33.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Stow. Kupców Polskich	Żychlin, ul. Pasięcka 5.	j. w.
W o j. b i a ł o s t o c k i e.			
34.	3 kl. koeduk. Szkoła Handlowa im. M. Kopernika. Tow. Krzewienia Wiedzy Handlowej i Ekonomicznej	Białystok, Fabryczna 37 tel. 5-19	7 kl. szk. powsz.
35.	3 kl. Szkoła Handlowa Tow. Rozpowszechniania Oświaty wśród Żydów	Białystok.	j. w.
36.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej	Grodno, Listowskiego 31, tel. 62	j. w.
37.	2 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa l. Markusa i T. Leinwandhändlera	Grodno, Listowskiego 12	j. w.
38.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej	Łomża, Sienkiewicza 8	j. w.
39.	3 kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Koła Tow. Nuczycieli Szkół Średnich i Wyższych.	Suwałki, Wigierska 80.	j. w.

80.

**STAN SZKOLNICTWA ŚREDNIEGO
W CIĄGU OSTATNICH DWÓCH LAT SZKOLNYCH (1928/29 i 1929/30)
I POSTULATY KURATORJUM,
DOTYCZĄCE PRACY DYREKTORÓW SZKÓŁ ŚREDNICH
W ROKU SZK. 1931/32.**

(Referat, wygłoszony dnia 28 kwietnia 1931 r. przez Ignacego Góreckiego, naczelnika wydziału, na Zjeździe Dyrektorów szkół średnich ogólnokształcących Okręgu Szkolnego Warszawskiego).

Referat niniejszy obejmuje: 1) niektóre dane ze sprawozdań rocznych Pań Przełożonych i Panów Dyrektorów, charakteryzujące stan szkolnictwa średniego w Okręgu Warszawskim w ciągu ostatnich dwóch lat (1928/29 i 1929/30) i 2) postulaty Kuratorjum, oparte tak na sprawozdaniach rocznych dyrektorów, jak i na wynikach wizytacji. Postulaty te będą miały charakter obowiązujących wytycznych dla pracy PP. Dyrektorów w r. szk. 1931/32. Materiał sprawozdawczy dotyczy tylko okresu dwuletniego, ponieważ sprawozdanie za lata szkolne od 1921/22 do 1927/28 zostało już ogłoszone w Nr. 2 Dziennika Urzędowego Kuratorjum.

Liczby szkół, oddziałów i młodzieży.

W okresie ostatnich dziewięciu lat ogólna liczba szkół średnich ogólnokształcących stopniowo się zmniejsza: w roku szkolnym 1921/22 było w Okręgu szkół 201, w roku szkolnym 1928/29 — 189 i w roku szkolnym 1929/30 — 182. W szczególności: szkół prywatnych ubywało 23, szkół państwowych przybyło 4; szkół męskich ubywało 6, szkół żeńskich ubywało 23, szkół koedukacyjnych przybyło 10; liczba szkół żeńskich przewyższa liczbę szkół męskich w r. szk. 1921/22 o 28, a w r. szk. 1929/30 o 11.

Liczba młodzieży, uczęszczającej do szkół średnich, również maleje: w roku szkolnym 1921/22 liczba ta wynosiła 56.295, w roku szkolnym 1927/28 — 46.058, w roku szkolnym 1928/29 — 45.771 i w roku szkolnym 1929/30 — 45.411. W ciągu 9 lat ubywało około 11.000 młodzieży, z czego chłopców 4.000, dziewcząt 7.000. Zmniejszyła się też ogólna liczba oddziałów w szkołach średnich: w r. szk. 1921/22 czynnych oddziałów było 1674, w r. szk. 1928/29 — 1657 i w r. szk. 1929/30 — 1631. Jako główną przyczynę zmniejszenia liczby szkół średnich i młodzieży, do tych szkół uczęszczającej, wymienić można rozwój szkolnictwa powszechnego i zawodowego.

Z pośród tych danych liczbowych szczególną uwagę zwraca wzrost szkół koedukacyjnych. Mamy ich w Okręgu 43, z czego tylko 3 w Warszawie.

Szkoły te nie były zakładane, jako ideowo-koedukacyjne: warunki ekonomiczne miast prowincjonalnych uniemożliwiały istnienie osobnych szkół męskich i żeńskich, zniewalając założycieli do łączenia tych szkół. Tak więc zagadnienie koedukacji, które w Polsce na początku bieżącego stulecia nie istniało, rozrosło się obecnie do dużych rozmiarów: 43 szkoły koedukacyjne to około 24% ogólnej liczby szkół w Okręgu. Ponieważ koedukacja w tych szkołach odbywa się zmusu, często wbrew woli kierowników i nauczycieli, przeto Kuratorjum sprawę tę na obecnej konferencji wyodrębni i poświęca jej osobne posiedzenie. Rzeczą samą przedstawi w obszerniejszym referacie Pani Wizytatorka Męczkowska i wskaże, jakim ujemnym stronom przymusowej koedukacji należy przeciwdziałać. Stąd wynika dla pp. Dyrektorów szkół koedukacyjnych **postulat, by od początku roku szkolnego 1931/32 rozpoczęli akcję zmierzającą do oparcia organizacji koedukacji na racjonalnych podstawach względnie do ulepszenia obecnej organizacji.**

Budynki, lokale i urządzenia szkolne.

Jednym z największych niedomagań szkolnictwa średniego jest brak odpowiednich gmachów i lokali szkolnych. Z liczby 182 szkół, czynnych w r. szk. 1929/30, tylko 52 posiadają budynki, specjalnie na szkoły budowane. Większość z nich zresztą to budynki dawne, od dzisiejszych wymagań już często odbiegające. Nieznaczna część szkół mieści się w budynkach, specjalnie na szkoły niebudowanych, lecz dobrze do potrzeb szkolnych dostosowanych. Pozostałe szkoły w liczbie, przewyższającej setkę, mieszczą się w lokalach wynajętych, przerabianych z mieszkań prywatnych, ciasnych, przeważnie bez korytarzy, bez odpowiedniego — zwłaszcza w Warszawie — światła i powietrza.

Jeśli chodzi o szkoły państwowe, władze szkolne czynią wysiłki, by budowy już rozpoczęte posuwać naprzód i w miarę możliwości wznosić nowe gmachy. Obecnie są na ukończeniu budynki gimnazjum żeńskiego im. M. Konopnickiej we Włocławku i gimnazjum męskiego im. Króla Leszczyńskiego w Ostrołęce, rozpoczyna się nadto budowę gimnazjum żeńskiego im. J. Słowackiego w Warszawie. Kilka gmachów jest w rozbudowie (Bielsk Podlaski, Pułtusk, Białystok).

Jeśli chodzi o szkoły niepaństwowe, to inicjatywa w kierunku budowy nowych gmachów względnie pozyskania odpowiednich lokali prawie zamarła. W ostatnich latach wybudowano zaledwie parę nowych gmachów, a mianowicie: gimnazjum biskupiego we Włocławku, gimnazjum Salezjańskiego w Aleksandrowie Kujawskim, gimnazjum Sióstr Nazaretanek w Warszawie, I gimnazjum miejskiego w Warszawie, gimnazjum Sejmikowego w Sochaczewie. W budowie są gmachy: II gimnazjum miejskiego w Warszawie,

gimnazjum żeńskiego P. Posselt-Szachtmajerowej w Warszawie i gimnazjum żeńskiego Sióstr Zmartwychwstanek w Warszawie. Kilka szkół prywatnych nieznacznie powiększyło swe lokale przez donajęcie dodatkowych pomieszczeń lub rozbudowę. Tymczasem utrwalenie bytu szkoły rozpoczyna się dopiero z chwilą posiadania przez nią własnego gmachu. Wszak szkolnictwo prywatne przed wojną pracowało w znacznie gorszych warunkach, w każdej chwili bowiem mogło być zawieszony w pracy przez władze zaborcze, a jednak budowało piękne gmachy, które są chlubą tego okresu. A dzisiaj, czy rzeczywiście warunki ekonomiczne, zresztą dość trudne, uniemożliwiają podjęcie w tym względzie skutecznej akcji? Czy słusznym jest dążenie do tworzenia osiedla wiejskiego przez szkołę, która ma w mieście nieodpowiedni lokal? Czy nie należałoby dążyć do umieszczania w rocznych budżetach pewnych sum na budowę czy rozbudowę? W sprawozdaniach za ostatnie dwa lata Panie Przełożone i Panowie Dyrektorzy nie dają wybitniejszego wyrazu trosce swej o pomieszczenie szkół, choć niewątpliwie troska ta istnieje. Tymczasem dyrektor jest powołany do śmiałej inicjatywy w tym względzie i skierowania akcji na właściwe tory.

Ponieważ omawiana tu sprawa ma wielką wagę dla rozwoju szkolnictwa, Kuratorjum uważa za konieczne wysunąć następujący postulat dla administracyjno-gospodarczej pracy kierownictw w roku szkolnym 1931/32: **dyrektor szkoły, nie posiadającej odpowiedniego gmachu czy lokalu, rozpoczyna akcję, zmierzającą do pozyskania gmachu czy lokalu, odpowiadającego nowoczesnym wymaganiom.**

Z budynkiem i lokalem szkolnym łączy się ściśle sprawa urządzeń, odpowiadających obowiązującym programom i laboratoryjnym metodom nauczania. Do najważniejszych urządzeń należą pracownie naukowe i sale gimnastyczne. Pod tym względem usiłowania szkół są widoczne, choć szczupłość środków finansowych, a zwłaszcza ciasnota lokali szkolnych w wysokim stopniu utrudniają w tym kierunku postęp. Według sprawozdań rocznych stan faktyczny z roku szkolnego 1929/30 jest następujący: w 182 szkołach było pracowni fizycznych 33, chemicznych 13, biologicznych 52, fizyczno-chemicznych dla klas niższych — 43, geograficznych — 5, robót ręcznych 16. Nadto kilkanaście szkół posiadało dobrze urządzone sale rysunkowe. Statystyka ta, obejmująca zresztą tylko **należycie** urządzone pracownie, daje obraz niezadowolający, aczkolwiek podkreślę, iż prawie niema szkoły, któraby nie posiadała zaczątków choć jednej pracowni. W pokaźnej liczbie szkół możnaby jednak urządzić pracownie, gdyby klasy wstępne były zlikwidowane i zwolnione przez nie pokoje przeznaczone na różne urządzenia pomocnicze. Ponieważ zasadniczym warunkiem laboratoryjnych metod nauczania jest prowadzenie ćwiczeń w pracowniach, przeto Kuratorjum uważa za konieczne, by

szkoły, które dotąd nie posiadają **pracowni, dążyły do jak najrychlejszego ich pozyskania. Ten sam postulat dotyczy też sali gimnastycznej, jeśli szkoła jej nie posiada.**

N a u c z a n i e.

W dziedzinie nauczania wysunę na pierwszy plan wyniki naukowej pracy, ujęte liczbowo wyłącznie na podstawie rocznych sprawozdań szkół, a obejmujące klasyfikację roczną i matury. Przy obliczeniach, dotyczących klasyfikacji rocznej, są wzięte pod uwagę wyłącznie szkoły t. zw. pełne, t. j. posiadające klasy VIII, z wyłączeniem klas podwstępnych i wstępnych.

Zestawienie liczbowych danych, obejmujących klasyfikację za lata szkolne 1928/29 i 1929/30, daje obraz następujący:

- 1) W roku szkolnym 1928/29 **największy** odsetek (przeszło 27%) niepromowanych widzimy w państwowych szkołach prowincjonalnych woj. warszawskiego i białostockiego, **najmniejszy** (13%) — w państwowych żeńskich w Warszawie; w roku szkolnym 1929/30 odsetek niepromowanych zmniejszył się w państwowych szkołach woj. warszawskiego do 23% i woj. białostockiego do 20%, a w państwowych szkołach żeńskich w Warszawie wzrósł do 15%. W szkołach niepaństwowych w r. szk. 1928/29 największy odsetek (22,6%) niepromowanych przypada na szkoły woj. warszawskiego, najmniejszy (14,7%) — na szkoły woj. białostockiego.
- 2) W warszawskich szkołach żeńskich odsetek niepromowanych był mniejszy, niż w męskich, o 4% w r. szk. 1928/29 i o 3% w r. szk. 1929/30.
- 3) Największy odsetek niepromowanych wynosił 36%, 37% i nawet 38% w jednej szkole, najmniejszy — 7%, 6%, 4% i nawet 3% w jednej szkole.
- 4) Średni odsetek niepromowanych we wszystkich szkołach wynosił w roku szkolnym 1928/29 — 20,1% i w roku szkolnym 1929/30 — 18,5%, to jest nie otrzymało promocji w roku szkolnym 1928/29 około 9,200 młodzieży i w roku szkolnym 1929/30 około 8,400.
- 5) Promocyj z zastrzeżeniem udzielono w obu latach około 24%. Są tu dość duże wahania: odsetek zastrzeżeń w kilku szkołach prywatnych dochodzi do 40%, a nawet 42%. Są szkoły, udzielające zastrzeżeń tylko w niektórych klasach, inne znów nie udzielają zastrzeżeń przy promowaniu do klasy VIII.
- 6) Najwyższy odsetek (65,5%) promocyj bez zastrzeżeń widzimy w roku szkolnym 1928/29 w państwowych szkołach warszawskich żeńskich, najniższy (44,4%) — w państwowych szkołach woj. białostockiego. Średni odsetek promowanych bez zastrzeżeń we wszyst-

kich szkołach wynosi w roku szkolnym 1928/29 — 56% i w roku szkolnym 1929/30 — 58%.

Zestawienie liczbowych danych, dotyczących egzaminów dojrzałości, daje obraz następujący.

- 1) Odsetek wydanych matur w stosunku do liczby młodzieży w klasach ósmych wzrasta: w roku szkolnym 1927/28 wynosi 71%, w roku szkolnym 1928/29 — 74%, w roku szkolnym 1929/30 — 77%. Odsetek ten zwiększa się również w stosunku do dopuszczonych do egzaminów dojrzałości.
- 2) Odsetek matur, wydanych chłopcom, wynosi w obu latach: 84% i 85% w szkołach państwowych oraz 71% i 75% w szkołach niepaństwowych, odsetek ten dla dziewcząt wynosi 76% i 83% w szkołach państwowych oraz 70% i 73% w szkołach prywatnych.

Ujęte w powyższe liczby wyniki nauczania nie mogą być uznane za dobre. Uderza szczególnie znaczny odsetek młodzieży niepromowanej, co, oczywista, powoduje duże straty dla społeczeństwa. Zwraca też uwagę niejednakowy stopień t. zw. surowości szkół przy promowaniu młodzieży, występujący zwłaszcza przy stosowaniu zastrzeżeń. Wreszcie podkreślę jeszcze jeden szczegół. W roku szkolnym 1929/30 w szkołach warszawskich promowano o 3% więcej dziewcząt niż chłopców, matur zaś wydano dziewczętom o 2% mniej niż chłopcom. Ponieważ żeńskie klasy ósme są mniej liczne, niż męskie, praca więc w tych klasach jest łatwiejsza, ponieważ też niewątpliwie dziewczęta przy maturach nie są surowiej traktowane, niż chłopcy, należy wnioskować, iż dziewczęta są zbyt łagodnie promowane z klasy do klasy.

Sprawy wyników nauczania, to jest promocyj, zastrzeżeń i matur, Kuratorjum na obecnej konferencji nie wyodrębnia, natomiast pragnie zwrócić uwagę pań i panów na metody nauczania w wykładzie p. prof. Nawroczyńskiego oraz na konieczność otoczenia samego nauczania szczególną opieką ze strony dyrektora w referacie p. wizytatora Jakubowskiego.

Sami pp. dyrektorzy w pokaźnej liczbie sprawozdań rocznych podkreślają, iż nauczyciele stosują naogół niezupełnie właściwe metody nauczania. Według opinii pp. wizytatorów sprawa w rzeczywistości przedstawia się lepiej: nauczyciele stosują naogół właściwe metody nauczania, grzeszą tylko brakiem mocniejszej egzekutywy i niedostateczną kontrolą pracy ucznia w szkole i w domu. Często też się zdarza, iż nauczyciele nie pamiętają, że ich czynności nauczania musi odpowiadać ze strony uczniów czynność uczenia się. To też opieka dyrektora nad nauczaniem musi być wzmocniona. Bardzo ważnym momentem tej opieki jest wizytowanie przez niego lekcyj. Cel, sposoby i wyniki tych wizytacyj będą na osobnym posiedzeniu omówione. W związku z tem Kuratorjum stawia kierownictwom następujący postulat:

w planie działalności dydaktycznej na rok szkolny 1931/32 dyrektor jak najwięcej czasu udzieli wizytacjom lekcji.

Analizując materiał sprawozdawczy w dziale nauczania, Kuratorjum zwróciło jeszcze uwagę na czytelnictwo młodzieży. Ze sprawozdań rocznych wynika, iż około 9,000 młodzieży nie korzysta z bibliotek szkolnych. Jakaż trudna jest odpowiedź na pytanie, czy i co ta młodzież czyta? Ponieważ książka jest i będzie zawsze najważniejszą pomocą naukową, ponieważ dobrze zorganizowane biblioteki szkolne są koniecznym warunkiem należytej postawionej pracy naukowej szkoły, ponieważ wreszcie umiejętnie zorganizowane czytelnictwo młodzieży ma duże wartości wychowawcze, Kuratorjum sprawie tej poświęca osobne posiedzenie z referatem p. wizytatora Michalskiego. Stąd wynika **postulat Kuratorjum, aby w r. szk. 1931/32 dyrektor szkoły szczególną uwagę zwrócił na należytą organizację względnie na ulepszenie organizacji czytelnictwa młodzieży.**

W y c h o w a n i e.

Na podstawie danych rocznych sprawozdań Pań Przełożonych i Panów Dyrektorów można wyprowadzić wniosek, iż sprawą wychowania prawie wszystkie szkoły specjalnie się zajmują i stosują różne pozytywne zabiegi wychowawcze. Większość szkół pragnie wychowywać młodzież pod względem państwowym i społecznym przez następujące organizacje: Koła Ligi Obrony Powietrznej Państwa, Ligi Morskiej i Rzecznej, Czerwonego Krzyża i hufce przysposobienia wojskowego. Mniejszość szkół cel ten pragnie osiągnąć również i przez samorządy uczniowskie. Prawie wszystkie szkoły pobudzają młodzież do brania udziału w uroczystościach i obchodach, organizowanych z inicjatywy władz szkolnych. Wybitne miejsce w życiu znacznej liczby szkół zajmuje t. zw. samopomoc uczniowska, organizowana zresztą na różnych zasadach, a zmierzająca do wyrobienia wśród młodzieży prawdziwego koleżeństwa. Dość liczne szkoły — zwłaszcza żeńskie — rozwijają w młodzieży uczucia humanitarne, organizując pomoc dla dzieci bezdomnych, zbiórki dla głodnych, pomoc dla zakładów dobroczynnych i t. p. Liczne też są reprezentowane różnego rodzaju kółka naukowe, sportowe, sklepiki uczniowskie, bardzo licznie — drużyny harcerskie. Wszystkie szkoły zwalczają spóźnianie się młodzieży na lekcje i częste opuszczanie przez nią lekcji. Ze spóźnianiem szkoły radzą sobie przeważnie jednakowo: nie wpuszczają ucznia spóźnionego na pierwszą lekcję, czynią wymówki, odwołują się do opieki domowej. Wykorzenianie spóźniania się młodzieży, jak widać ze sprawozdań, z wielkim trudem postępuje naprzód. Z pośród różnych środków, stosowanych w tym celu przez szkoły, należałoby ze względów wychowawczych odrzucić niewpuszczanie spóźnionego na pierwszą lekcję. Niemniej poważną troską szkół jest przeciwdziałanie nieregular-

nie w uczęszczaniu uczniów do szkoły. Zjawisko to występuje dość silnie w klasach wyższych. Były wypadki, iż na 1 ucznia przypadało średnio po 40 dni opuszczonych w ciągu roku. Najlepsze urządzenia szkolne i najnowsze metody nauczania nie pomogą, jeśli w klasie stale brak od 25% do 30% uczniów i to codziennie innych. Sądzić należy, iż jedynie wspólny wysiłek szkoły i domu skutecznie zwalczyć może spóźnianie się i nieregularne uczęszczanie młodzieży do szkoły.

Jakkolwiek wymienione przeze mnie zabiegi wychowawcze są stosowane w większym lub mniejszym stopniu przez wszystkie szkoły, to jednak zarówno roczne sprawozdania, jak i wyniki wizytacji nie upoważniają do wniosku, iż wszystkie szkoły posiadają wyraźne programy względnie plany wychowawcze. Szkoły, w których Rady Wychowawców opracowały programy wychowawcze, tak określiły cele wychowania: wyrabianie w wychowankach obowiązkowości, sumienności, wytrwałości, zamiłowania do pracy, umiejętności panowania nad sobą, rozwijania uczuć społecznych i obywatelskich, poszanowania prawa i władzy.

Zarówno w wymienionych programach, jak i w pracy wychowawczej szkół, które sformułowanych programów wychowawczych nie posiadają, hasło wychowania państwowego nie zostało na naczelnym miejscu wysunięte.

W przemówieniu na posiedzeniu sejmowym w dniu 10 lutego 1931 roku Pan Minister określił wychowanie państwowe w sposób następujący: przez wychowanie państwowe rozumieć należy takie zorganizowanie i takie nastawienie pracy w instytucjach wychowania publicznego, aby rezultatem tego wychowania był obywatel przygotowany fizycznie, umysłowo a zwłaszcza moralnie do ofiarnej służby dla państwa. Oto idea przewodnia, która przyświecać musi pracy wychowawczej, we wszelkich postaciach prowadzonej. Oto jasny i wyraźny cel, do którego zdążać winna szkoła. Celowi temu muszą być podporządkowane wszystkie inne cele wychowawcze, utrwalenie bowiem przez przyszłych, odpowiedzialnych za swe czyny, obywateli naszego niezależnego bytu jest najważniejszym zadaniem państwowym. Cel ten musi przenikać całe życie szkolne i jego atmosferę.

Ponieważ Kuratorjum stoi na stanowisku, iż w dziedzinie wychowania państwowego każda szkoła musi prowadzić pozytywną i wyraźną akcję, przeto szkoła, układając plan swej pracy wychowawczej na rok szkolny 1931/32, winna się zastanowić, w jaki sposób będzie realizowała postulat wychowania państwowego. Nie jest moim zadaniem charakteryzować w tym miejscu środki, jakie tej realizacji służą na terenie szkoły. Jakkolwiek władze szkolne dotychczas nie wydały obowiązujących w tym względzie rozporządzeń i instrukcyj, to jednak z licznych urzędowych enuncjacji widać, iż głównym czynnikiem, realizującym wychowanie państwowe w szkole, jest

nauczyciel. Zadaniem tedy Dyrektora musi być takie oddziaływanie na nauczycieli, by każdy z nich odczuł i zrozumiał istotę wychowania obywatelskiego. Wówczas wytworzy się w szkole atmosfera, przepojona poczuciem obowiązku względem państwa, poświęcenia dla niego i poszanowania prawa. Dyrektor, jako kierownik i organizator życia szkoły, musi też opracować plan wychowawczy dla całej szkoły, który już szczegółowo określi sposób realizacji wychowania państwowego, moralnego, społecznego, fizycznego i t. d. Plan ten winien być opracowany z Radą Wychowawczą i następnie oddany pod obrady Rady Pedagogicznej. Jako jedno z ważniejszych wskazań przy realizacji przyjętego przez Radę Pedagogiczną planu wychowawczego należy wymienić konieczność szczegółowego omówienia przez dyrektora z każdym wychowawcą planu pracy dla każdej klasy.

Z rozważań tych wynika postulat Kuratorjum, **by na rok szkolny 1931/32 dyrektor opracował plan pracy wychowawczej, uwzględniający w pierwszym rzędzie wychowanie państwowe, i by plan ten był realizowany po przyjęciu go przez Radę Pedagogiczną.**

Obok sprawy wychowania państwowego, jako naczelnego celu szkoły, plan pracy obejmuje, oczywiście, szereg zagadnień z dziedziny wychowania religijnego, narodowego, moralnego, fizycznego. Realizując swój plan wychowawczy, szkoła musi wyzyskać każdą sposobność zetknięcia się z młodzieżą, a w pierwszym rzędzie samo nauczanie, to jest codzienne lekcje szkolne. Kuratorjum uznało za konieczne wprowadzić na konferencję obecną sprawę wyzyskania podczas lekcji walorów wychowawczych, wizytacje bowiem stwierdziły, iż ten moment nie zawsze jest w całej pełni przez szkoły uwzględniony. P. wizytator Chodynicki obszerniej sprawę omówi w referacie p. t. „Lekcja z punktu widzenia wychowawczego”.

Dla pp. Dyrektorów wynika z tego postulat, **by w roku szkolnym 1931/32 szczególniejszą uwagę zwrócili na właściwe wyzyskiwanie przez wszystkich nauczycieli walorów wychowawczych, tkwiących w nauczaniu.**

Działalność Rady Pedagogicznej.

Z dziedziny kierownictwa ogólnego poruszę sprawę działalności Rady Pedagogicznej. Ze sprawozdań Pań Przełożonych i Panów Dyrektorów wynika, iż w większości szkół praca Rad Pedagogicznych ogranicza się do posiedzeń natury formalnej, na których omawia się sprawy, związane z początkiem i końcem roku szkolnego, z zakończeniem okresów, wreszcie sprawy dyscyplinarne. Niewielka liczba szkół i to przeważnie dopiero w roku szkolnym 1929/30 poddaje pod obrady Rad Pedagogicznych i inne sprawy, najczęściej metodyczne. Wizytacje stwierdzają, iż w bieżącym roku szkolnym widać dalsze usiłowania Dyrekcyj, zmierzające do wzmożenia działalności Rad Pedagogicznych. Kuratorjum pragnie zwrócić uwagę Pań i Panów na

konieczność realizacji w roku szkolnym 1931/32 wyraźnego planu w zakresie działalności Rad Pedagogicznych. Niekiedy daje się słyszeć pogląd, iż właściwemu rozwojowi pracy Rady Pedagogicznej przeszkadza brak prawnych podstaw dla tej instytucji. Chodzi tu, oczywiście, o szkoły prywatne, bo dla państwowego szkolnictwa instnieje regulamin Rad Pedagogicznych z roku 1926. Dopatrywanie się przeszkody dla pracy Rad Pedagogicznych w braku regulaminu nie jest słuszne, bo jakże często widzimy, że obowiązujący w szkołach państwowych regulamin Rady Pedagogicznej bynajmniej nie wpływa na żywotność tej Rady w niejednym gimnazjum państwowym, a brak przepisów prawnych dla Rad Pedagogicznych w szkołach prywatnych nie przeszkadza bynajmniej rozwojowi tej instytucji w niejednym gimnazjum prywatnym. Jakkolwiek zresztą prawa i obowiązki dla Rady Pedagogicznej ustanowimy, nie może ona zastąpić kierownika szkoły. Zarówno w państwowej, jak i w niepaństwowej szkole Dyrektor musi sprawować istotne kierownictwo i w tym charakterze winien mieć prawo zawieszania uchwał Rad Pedagogicznych. Prawo to dla dyrektorów szkoły państwowej jest wyraźnie zastrzeżone w § 10 regulaminu, dla dyrektorów zaś szkoły prywatnej wynika z przewidzianej odpowiednimi przepisami ogólnej jego odpowiedzialności za stan naukowo-wychowawczy szkoły. Ta podstawa prawna powinna zupełnie wystarczyć, by Rada Pedagogiczna tak w państwowej, jak w prywatnej szkole rozwinęła właściwą pracę. Możliwość wymieniać inną okoliczność, utrudniającą jednolitą pracę grona wogóle, a w szczególności pracę w Radzie Pedagogicznej. Jest nią nadmierna liczba t. zw. dochodzących nauczycieli w szkołach. Jeśli w szkole, liczącej 8 klas, jest po 3 — 4 nauczycieli języka polskiego, matematyki, historii i t. d., a każdy z nich ma po kilka czy kilkanaście godzin, nie może być mowy o istotnym zharmonizowaniu pracy grona, a zebranie w tych razach Rady Pedagogicznej staje się dla dyrektora prawdziwą sztuką. Nic dziwnego, że w takich warunkach Rada Pedagogiczna staje się instytucją sezonową, potrzebną głównie do klasyfikacji młodzieży. Taki stan rzeczy jest niezadowolający i winien ulec zmianie.

Pomimo tych trudności każda szkoła musi zmierzać do takiej organizacji pracy Rady Pedagogicznej, by praca ta stale ulepszała naukowe, wychowawcze a nawet administracyjne życie szkoły. Sprawić to może dyrektor. Zresztą leży to w jego interesie. Wszak współczesne wymagania obarczają dyrektora takim ogromem obowiązków, iż spełnienie ich nie da się pomyśleć bez współdziałania z nim **całego** zespołu nauczycielskiego. Kuratorjum uważa za właściwe w tem miejscu podkreślić, iż o powodzeniu pracy kierowniczej dyrektora w dużym stopniu rozstrzygać będzie nie moment służbowej zwierzchności dyrektora, a raczej czynnik współpracy z nauczycielem, który głównie cechować winien jego działalność. Dyrektor staje przy warsztacie razem

z nauczycielami. Pracuje wśród nich, a nie obok nich. Dyrektor jest nie tylko ośrodkiem wszelkich prac i poczynań na terenie szkoły, ale jest też wzorem sumiennego, poważnego, pogodnego wychowawcy i nauczyciela. Dyrektor w ten sposób zyskuje sobie w naturalny sposób pierwszeństwo wśród równych. Współpraca dyrektora z nauczycielami szczególnie występuje z racji wizytacji lekcji, a już wybitnie się zaznaczy przy wspólnym stole obrad nad zagadnieniami szkolnymi. Jeśli utrwali się wiara w tę współpracę, a jednocześnie zapanuje przekonanie, że pewne sprawy tylko zbiorowym wysiłkiem mogą być rozstrzygnięte, wówczas Rada Pedagogiczna rozwinie właściwą działalność, zajmie należyte miejsce w pracy szkolnej i zdobędzie wysoki autorytet.

Co dotyczy programu pracy Rady Pedagogicznej i różnych komisji, to Kuratorjum nie może i nie chce w tym względzie szkół krępować. Szczegółowy program musi każda szkoła dla siebie opracować. Jednakże w związku z wymienionymi wyżej wskazaniem, dotyczącymi pracy Pań i Panów w roku szkolnym 1931/32, Kuratorjum uważa za konieczne w sprawie tego programu wymienić następujące dezyderaty:

1. w roku szkolnym 1931/32 pod obrady Rady Pedagogicznej winny być poddane sprawy: a) z dziedziny wychowania: plan pracy wychowawczej, wychowanie państwowe, przynajmniej jedno zagadnienie wychowawcze z referatem, b) z dziedziny nauczania: plan wizytacji lekcji przez dyrektora, syntetyczne spostrzeżenia wizytacyjne dyrektora, omówienie kilku lekcji pokazowych, przynajmniej jedno zagadnienie z dziedziny metodyki z referatem.
2. wszystkie sprawy wychowawcze omawia Rada Wychowawcza i odpowiednie wnioski przygotowuje na Radę Pedagogiczną.
3. Rada Wychowawcza zbiera się przynajmniej raz w miesiącu.

Ogólny postulat Kuratorjum w poruszanej tu sprawie jest następujący: w roku szkolnym 1931/32 dyrektor dążyć będzie do wzmożenia działalności Rady Pedagogicznej i Rady Wychowawczej, a w programie ich pracy uwzględni wymienione dezyderaty Kuratorjum.

81.

RUCH SŁUŻBOWY.

Inspektoraty Szkolne.

Eugenjusz Meller, Inspektor Szkolny w Płońsku decyzją Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1931 r. przeniesiony w stan nieczynny. (Nr. I. 8706/31).

Powierzenie czynności:

Antoniemu Kafarskiemu, nauczycielowi stałemu publ. szkoły powsz. w Lipnie, powierzono pełnienie czynności w biurze Inspektoratu Szkolnego w Lipnie na czas od dnia 15 maja do 31 sierpnia 1931 r. (Nr. I. 10461/31).

Jadwidze Konstantynowiczowej, nauczycielce publ. szkoły powsz. Nr. 25 w Warszawie, powierzono pełnienie czynności w biurze Inspektoratu Szkolnego m. st. Warszawy na czas od 1 maja 1931 r. do 30 kwietnia 1932 r. (Nr. I. 10196/31).

Marji Wandzie Świdarskiej, nauczycielce publ. szkoły powsz. Nr. 25 w Warszawie, powierzono czynności w biurze Inspektoratu Szkolnego m. st. Warszawy na czas od 1 maja 1931 r. do 30 kwietnia 1931 r. (Nr. I. 10197/31).

Szkolnictwo powszechne.

Przeniesieni na inne stanowiska:

Marja Dębowska, nauczycielka publ. szkoły powsz. w Aleksandrowie Kujawskim, — na równorzędne stanowisko do publicznej szkoły powsz. w Grodzisku Mazowieckim, pow. błońskiego od dnia 1 sierpnia 1931 r. (Nr. I. 9128/31).

Helena Stopowa, nauczycielka publ. szkoły powsz. w Bronowie, pow. łomżyńskiego — na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Łomży pismem z dnia 21 maja 1931 r. (Nr. I. 10289/31).

Helena Artiuchowa, nauczycielka publ. szkoły powsz. w Komorowie, pow. ostrowskiego — na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. Nr. XVI w Poznaniu z dniem 31 sierpnia 1931 r. (Nr. I. 10360/31).

Przeniesieni w stan spoczynku:

Aniela Sawicka, nauczycielka publ. szkoły powsz. w Worowie, pow. grojeckiego — z dniem 31 maja 1931 r. (Nr. I. 9423/31).

Bolesław Krygowski, nauczyciel publ. szkoły powsz. w Wiercielszkach, pow. grodzieńskiego — z dniem 31 maja 1931 r. (Nr. I. 8607/31).

Anna Więckowska, nauczycielka publ. szkoły powsz. Nr. 136 w Warszawie — z dniem 31 maja 1931 r. (Nr. 10399/31).

Aniela Zacharkówna, nauczycielka publ. szkoły powsz. w Nowem Mieście, pow. płońskiego — z dniem 31 maja 1931 r. (Nr. 9610/31).

Zakłady kształcenia nauczycieli.

Jan Gondzik, nauczyciel szkoły ćwiczeń państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Wymyślinie, mianowany dyrektorem tegoż seminarjum z dniem 31 sierpnia 1931 r. dekretem Ministra W. R. i O. P. (Nr. I. K. N. 3222/31).

Tadeusz Bieroński, tymczasowy nauczyciel państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Białymstoku, przeniesiony z urzędu na równorzędne stanowisko do państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Łomży z dniem 1 sierpnia 1931 r. (Nr. I. K. N. 3430/31).

Szkolnictwo zawodowe.

Ignacy Jaskólski, instruktor państwowej szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej we Włocławku przeniesiony w stan spoczynku z dniem 31 maja 1931 r. (Nr. III. 2428/31).

82.

KONKURS.

Rada Szkolna Powiatowa powiatu rawsko-mazowieckiego niniejszem ogłasza konkurs na stanowisko kierownika 5-o klasowej publicznej szkoły powszechnej w Inowłodziu, gm. Inowłódz.

O stanowisko to ubiegać się mogą kandydaci, odpowiadający warunkom, wymienionym w art. 12 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli.

Podania należy wnieść w drodze służbowej na ręce Inspektora Szkolnego w Rawie Mazowieckiej w terminie 6-cio tygodniowym od daty ukazania się niniejszego Dziennika Urzędowego.
(Nr. I. 10981/31).

83.

KOMUNIKATY.**Przysposobienie wojskowe w szkołach zawodowych doksztalających.**

Kuratorjum zwraca uwagę Kierownictw szkół doksztalających na zarządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, ogłoszone w Nr. 3/235 poz. 31 Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P., w sprawie organizacji przysposobienia wojskowego.

Przy organizowaniu hufca szkolnego w myśl zasad okólnika Kuratorjum z dnia 25 lutego 1931 r. Nr. III. 625/31 należy stosować powyższe zarządzenie.
(Nr. III. 2588/31).

Biblioteczka Uniwersytetów Ludowych i Młodzieży Szkolnej.

Kuratorjum zwraca uwagę na wydaną przez Księgarnię Gebethnera i Wolffa w Warszawie Biblioteczkę Uniwersytetów Ludowych i Młodzieży Szkolnej, której katalogi wraz z wyjaśnieniem sposobów jej stosowania zostały w marcu b. r. rozesłane do wszystkich szkół powszechnych Rzeczypospolitej.

Biblioteczka obejmuje 242 tomiki, w których pomieszczono wybitne utwory literatury polskiej i obcej, dobrane i objaśnione w ten sposób, by czytelnik nawet bardzo mało przygotowany mógł z nich korzystać. W szczególności do użytku szkolnego poleciło Ministerstwo W. R. i O. P. dotychczas 72 tomiki, a cały zbiór nadaje się jako pomoc w pracy zarówno szkolnej, jak też ogólno-oświatowej.

Taniość pojedynczych tomików, jak również całego zbioru, który można nabywać na spłaty ratalne, ułatwia zarówno Kierownictwom Szkół czy Kursów i Kółek utworzenie związku dobrej biblioteki. Wspomniany powyżej katalog wysyłają na każde żądanie bezpłatnie oraz przyjmują zamówienia ratalne księgarnie Gebethnera i Wolfa w Warszawie, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Wilnie i Zakopanem.

Wypożyczanie filmów przez Instytut Filmowy.

Kuratorjum zawiadamia, że Instytut Filmowy przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie (ul. Nowy Świat Nr. 72) wypożycza filmy szkołom do wyświetlań.

Szkoły, które nie posiadają własnych aparatów kinowych, mogą prosić o delegowanie przez Instytut mechanika wraz z ruchowym aparatem dla dokonania serji wyświetleń za pokryciem kosztów własnych Instytutu.

Pozatem Instytut Filmowy udziela wszelkich informacji handlowych i technicznych, dotyczących nabywania aparatów i urządzeń kinowych oraz przyjmuje na wyszkolenie mechaników kinowych.

(Nr. III 1741/31).

Zaginienie blankietu pokwitowania Kasy Skarbowej.

Na podstawie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 marca 1931 r. Nr. I. R. 2533/31 Kuratorjum zawiadamia, że Izba Skarbowa II we Lwowie doniosła Ministerstwu Skarbu sprawozdaniem z dnia 31 stycznia L. W. III 1230/31, iż w czasie przeprowadzonej rewizji w Kasie Skarbowej w Tłumaczu stwierdzono brak blankietu pokwitowania kasowego wzór Nr. 8 Ser. I. E. Nr. 131. 446.

Ponieważ zachodzi obawa możliwego dokonania nadużyć zaginionym blankietem, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 17 lutego 1931 r. L. D. VII. 232/2/31 poleciło, aby w razie ujawnienia wymienionego pokwitowania bezzwłocznie spowodować stosowne dochodzenie.

(OR. 1796/31).

Wydawnictwo „Alma Mater Vilnensis”.

Kuratorjum zwraca uwagę Dyrekcji szkół średnich i seminarjów nauczycielskich na wydawnictwo Zrzeszenia Kół Naukowych Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie p. t. „Alma Mater Vilnensis” Nr. 9 w cenie 7 zł., zawierające interesujące artykuły o Janie Kochanowskim i Janie Śniadeckim. (Nr. II 3151/31).

Wydawnictwa i materiały propagandowe Związku Przeciwgruźliczego.

Polski Związek Przeciwgruźliczy wydaje wielobarwne tablice poglądowe o gruźlicy; każda z nich obejmuje od kilku do kilkunastu ilustracji mniejszych oraz tekst objaśniający. Cena tablicy niepodklejonej wynosi 2 zł. 50 gr, podklejonej półsztywno na tekturze zł. 4, podklejonej na płótnie z wałeczkami do zwijania po 6 zł. 50 gr. Pozatem Związek posiada wydawnictwa oraz rozmaite materiały propagandowe przeciwgruźlicze, jak ulotki, pocztówki, przezrocza, filmy oraz umożliwia urządzenie ruchomej wystawy przeciwgruźliczej przez wypożyczanie tablic, plakatów, preparatów, przezroczy, filmów i t. p.

Dokładny spis wydawnictw i materiałów propagandowych, które mogą i powinny być używane jako pomoce naukowe przy wygłaszaniu pogadanek higienicznych, nauce higieny w szkołach wszelkich rodzajów i typów oraz cennik wysyła na żądanie Polski Związek Przeciwgruźliczy. Warszawa, ul. Chocimska Nr. 24 (telefon Nr. 877-58).

(Nr. 0.1492/31)

Wojewódzka Wystawa Rolnicza i Regionalna w Tarnopolu.

Na prośbę Komitetu Wojewódzkiej Wystawy Rolniczej i Regionalnej w Tarnopolu Kuratorjum zawiadamia o otwarciu staraniem tegoż Komitetu w Tarnopolu w czasie od dnia 23 czerwca do 3 lipca 1931 roku wojewódzkiej wystawy rolniczej i regionalnej.

Jednocześnie Kuratorjum podaje do wiadomości, że zostały przyznane zniżki kolejowe dla ewentualnie zorganizowanych grup od 10 osób wwyż w wysokości 50% w obie strony od cen normalnych biletów kolejowych wszystkich klas, a dla wyjazdów indywidualnych 25% w obie strony.

O prospekty i szczegółowe informacje należy się zwracać bezpośrednio do Komitetu w Tarnopolu, ulica Mickiewicza Nr. 5 (telefon 101).

Poza programem wystawy Podolskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze będzie organizowało interesujące wycieczki turystyczne po Podolu, jak n. p. do Trembowli, Czortkowa, Zaleszczyk, Okopów Św. Trójcy i ewentualnie do Czerniowiec. (Nr. O 2179).

Wycieczka do Francji i Włoch.

Legja Inwalidów Wojsk Polskich urządza 4 tygodniową wycieczkę do Włoch i Francji. Wycieczka wyruszy z Krakowa dnia 4 lipca 1931 r. Koszty wycieczki (paszporty, hotele, bilety kolejowe bądź okrętowe, zwiedzanie, utrzymanie — za wyjątkiem Paryża) wynoszą: kl. III od osoby 715 zł., kl. II od osoby 890 zł.

Bliższych wyjaśnień udziela Zarząd Legji Inwalidów Wojsk Polskich, Oddział w Krakowie ul. Kochanowskiego 16. (0.2408/31).

84. OGŁOSZENIA.

POLSKA SPÓŁKA SPORTOWA

Warszawa Al. Jerozolimska 23

Urządza sale gimnastyczne według planów Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz poleca wszelkie przybory sportowe i kostjomy gimnastyczne.
Kosztorysy i cenniki wysyłamy bezpłatnie.

Prenumerata roczna Dziennika Urzędowego wynosi 6 złotych, ulgowa 3 złote
Cena numeru pojedynczego — 60 groszy. Należność należy wpłacać wyłącznie na
konto czekowe w P. K. O. Nr. 24 444 — Rada Szkolna Okręgowa Warszawska —
Administracja Dziennika Urzędowego w Warszawie.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona zł. 120; — pół strony zł. 65; — ćwierć strony zł. 35.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Bagatela 12, Kuratorjum O. S. Warsz.

Dziennik Urzędowy wydawany jest staraniem Rady Szkolnej Okręgowej Warszawskiej

Tłoczono z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Warszawskiego
w Salezjańskiej Szkole Graficznej, Warszawa, ul. ks. Siemca 6,